

๒๕๖๖

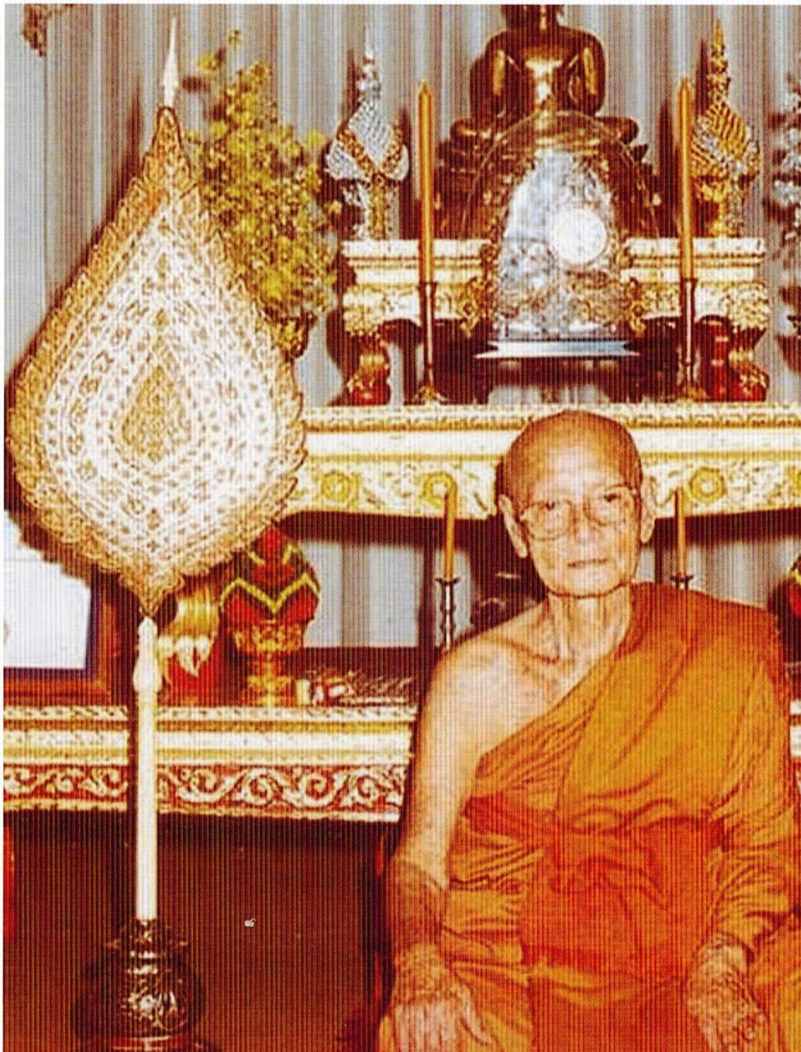
มุทิตาสักการะ...

พระราชวชิราธิบดี

เวสสันดรชาดก

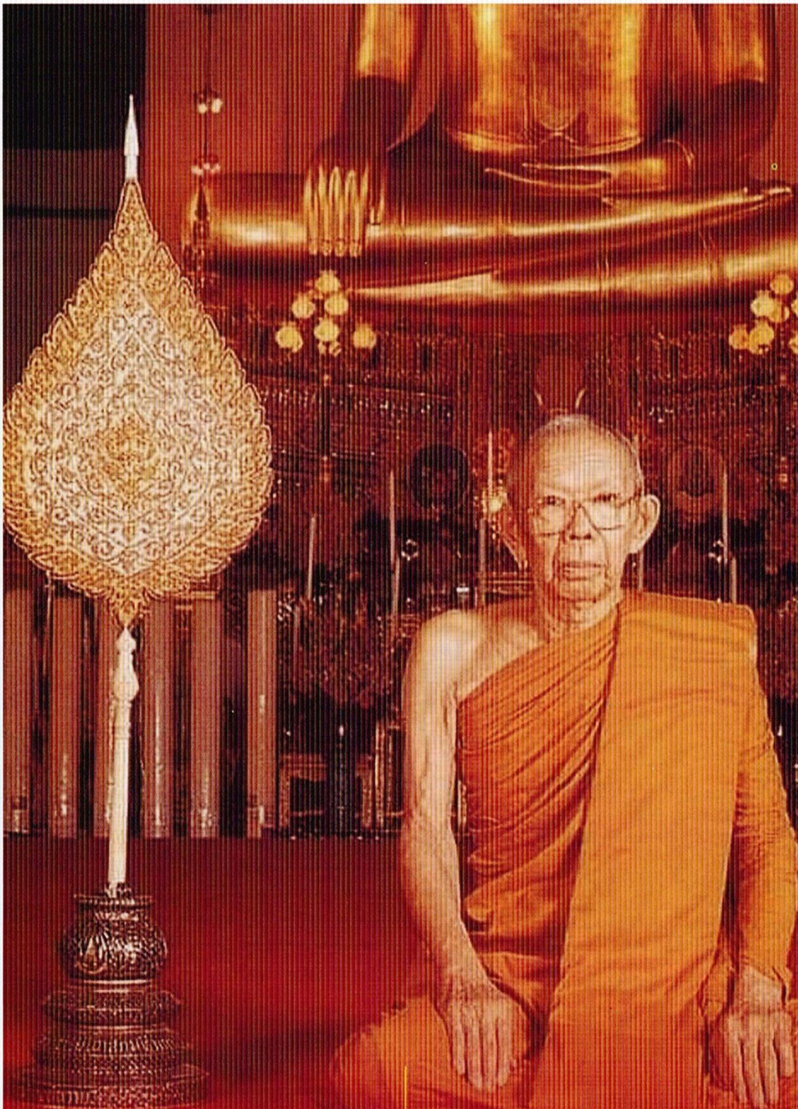
พระราชวชิราธิบดี

พระศรีธรรมพงศ์

สมเด็จพระพุฒาจารย์

อดีตอธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
อดีตผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

พระสุเมธาธิบดี

อดีตอธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
อดีตเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

พระธรรมธีรราชมหามุนี

อดีตอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

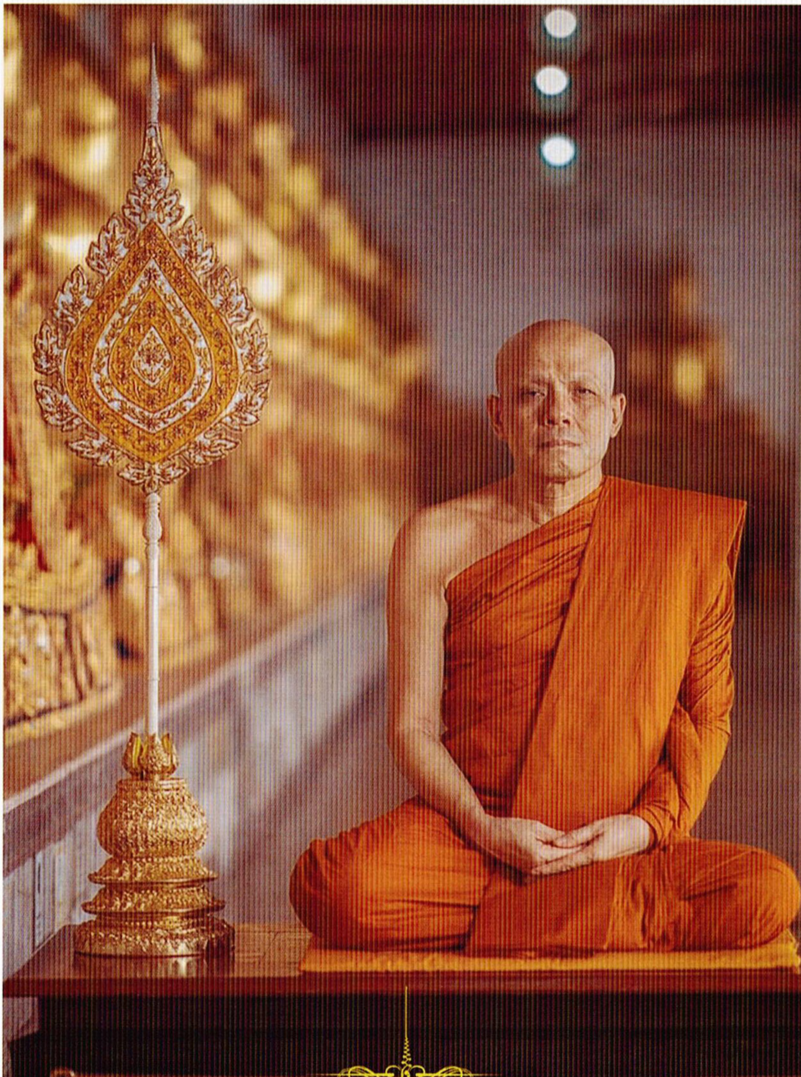
พระพรหมวชิราธิบดี

อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

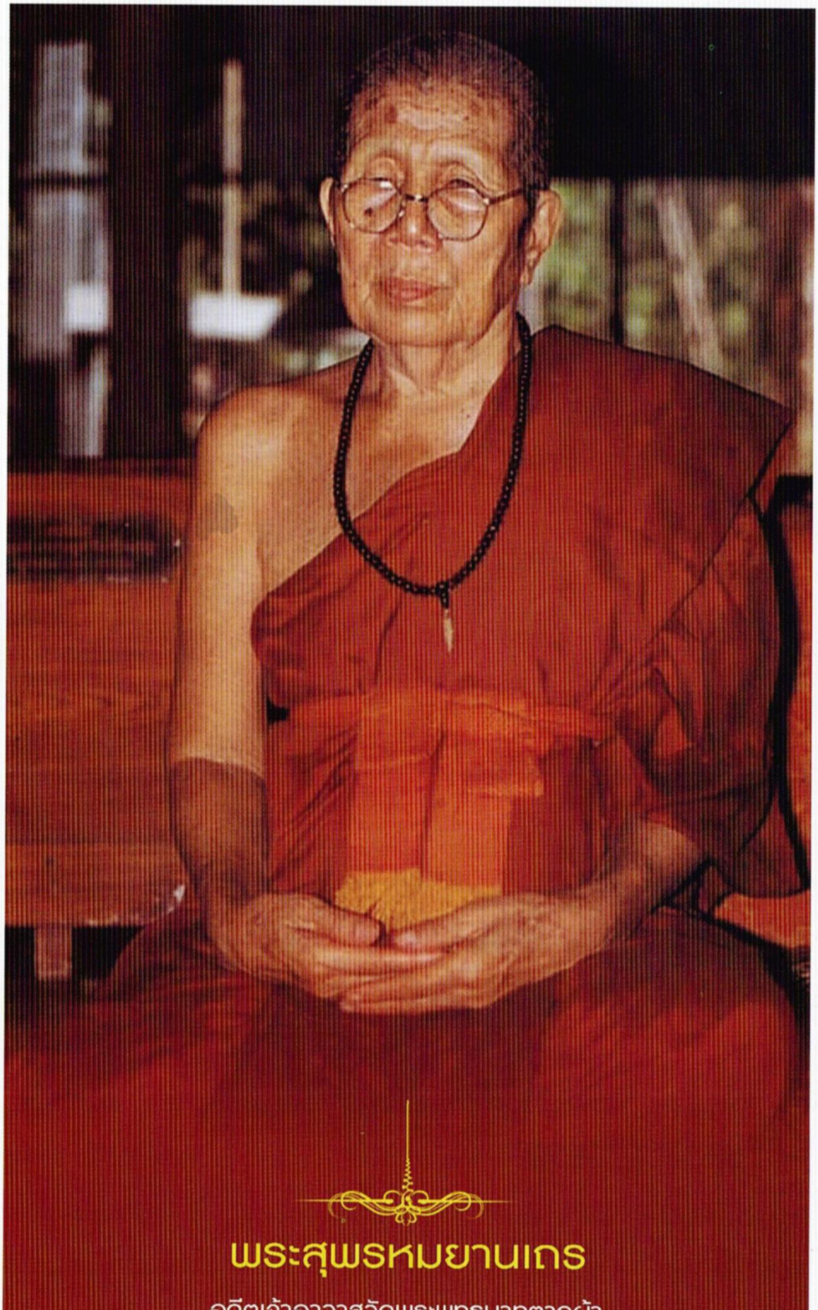
พระธรรมโพธิวงศ์

เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา
หัวหน้าพระธรรมทูต สายอินเดีย-เนปาล

พระธรรมวชิรมุนี วิ.

กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร
ประธานพระปริยัติินิเทศก์ กรุงเทพมหานคร
ผู้อำนวยการสถาบันวิปัสสนาธุระ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ราชวรมหาวิหาร

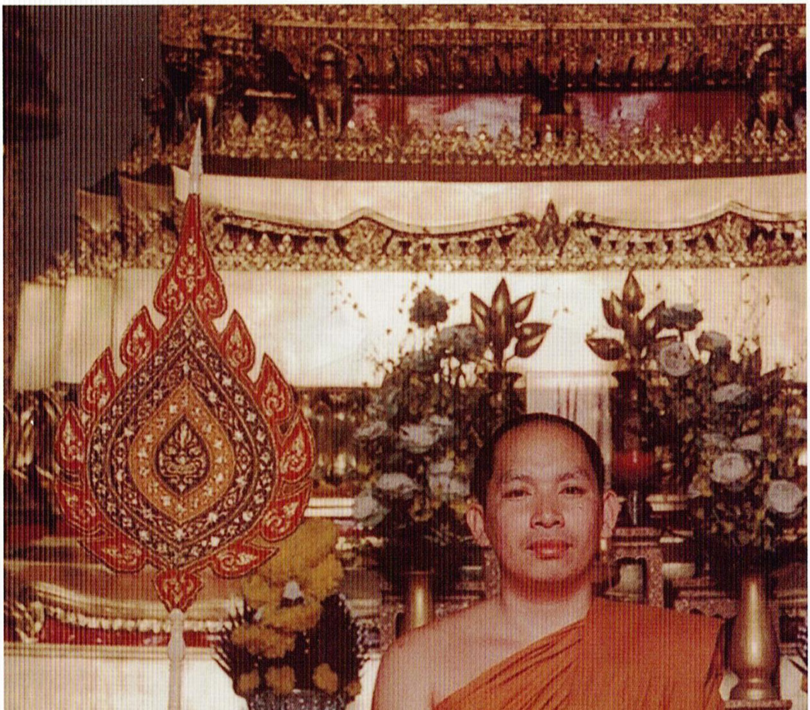
พระสุพรหมยานเถร

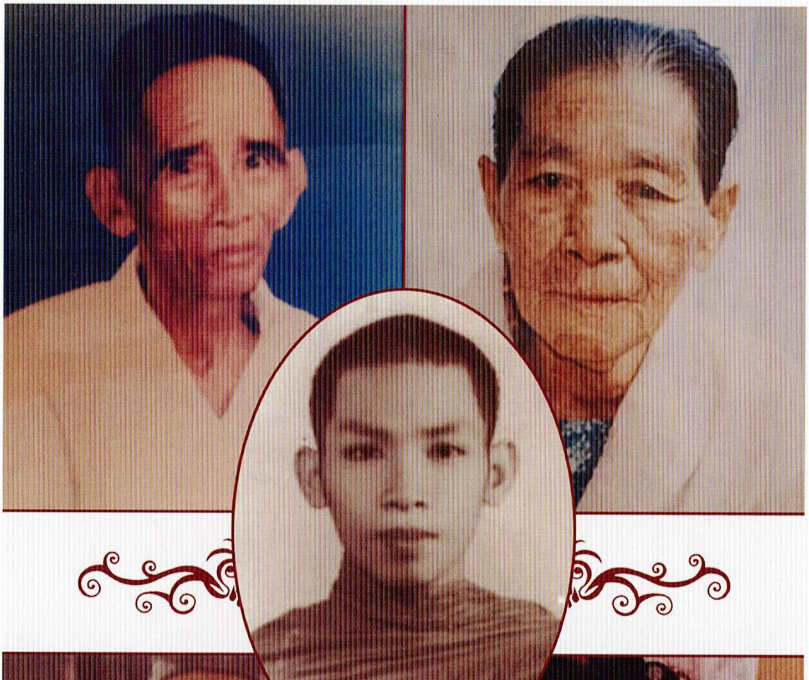
อดีตเจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทตากผ้า

พระครูอาทรวิมลกิจ

พระครูอาทรวิมลกิจ (ตุ๊ลุง) เจ้าอาวาสวัดมะขุนหวาน เป็นพระอุปัชฌาย์ บรรพชาสามเณร ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ณ วัดมะขุนขวาน ผู้สนับสนุนนำพาให้มาเรียนบาลีที่วัดศรีปันเงิน จากนั้น...นำมาฝากให้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม ที่วัดพระพุทธบาทตากผ้า จ.ลำพูน โดยมีหลวงปู่ครูบาพรหมมา(พระสุพรหมยานเถร) เป็นเจ้าอาวาส ปี ๒๕๒๓-๒๕๒๗ สอบได้เปรียญ ๔ ประโยค จึงได้นำมาฝากที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ในความดูแลของพระมหายรรยง ฐานวโร ในปี ๒๕๒๗

๒๕๔๗
พระสุวิมลธรรมภรณ์

ครอบครัวสุวรรณา

๒๕๖๖

พระราชวชิราธิบดี

ประวัติ

ประวัติ
พระราชวชิราธิบดี

(สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี)

อายุ ๕๘ พรรษา ๓๗
วิทยฐานะ น.ธ.เอก, ป.ธ.๕, ศศ.บ., พธ.บ., ศศ.ม.
สังกัด...วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
แขวงพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
เจ้าคณะเขตพระนคร
เลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
เลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

นายจู สุวรรณา

นางก๋องเงิน สุวรรณา

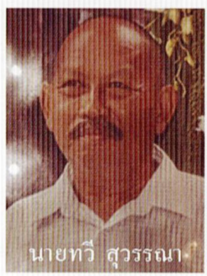
สถานะเดิม

นามเดิม สุรศักดิ์ นามสกุล สุวรรณา เป็นบุตรนายจู นางก๋องเงิน สุวรรณา เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ณ บ้านเลขที่ ๔๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพี่น้องร่วมกัน ๓ คน คือ

๑. นายทวี สุวรรณา

๒. นางเข็มทอง สิงห์แก้ว

๓. พระราชวชิราธิบดี

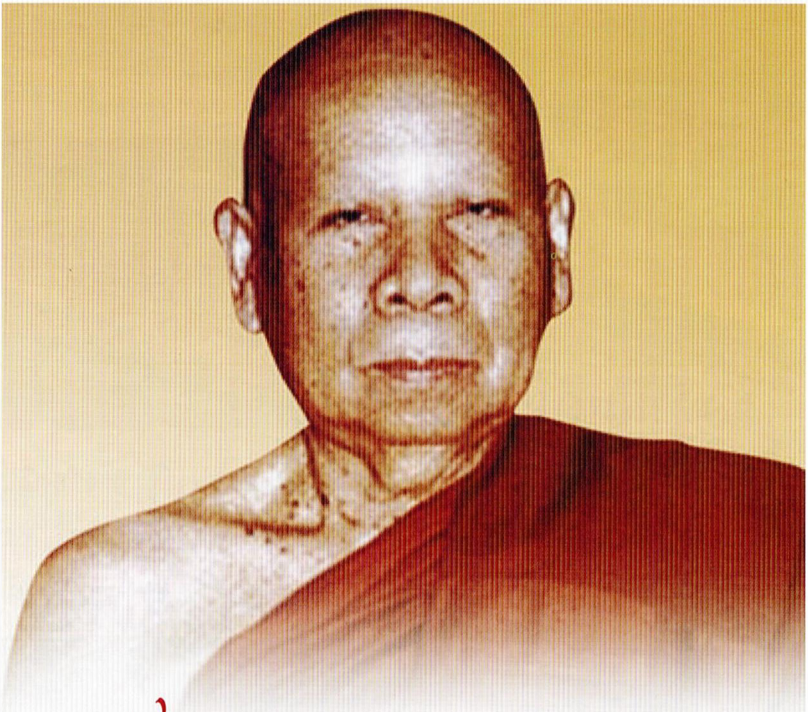
นายทวี สุวรรณา

นางเข็มทอง สิงห์แก้ว

บรรพชา

บรรพชาเมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยมีพระพิมลธรรม (อาจ อาสโภ ป.ธ.๘) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระราชาคณะชั้นสุพรรณบัฏที่ **"สมเด็จพระพุฒาจารย์"** อดีตอธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และอดีตผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชเป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท

อุปสมบทเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙ ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ โดยมีพระเทพสิทธิมุนี (โชดก ญาณสิทฺธิ ป.ธ. ๙) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ **"พระธรรมธีรราชมหามุนี"** เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระมหาพิณ กิตฺติปาโล ป.ธ. ๙ ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ "พระเมธีกิตโยดม" อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และมีพระมหามนู สุมโน ป.ธ.๙ ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ **"พระราชวิสุทธิโมลี"** อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และอดีตรองเจ้าคณะภาค ๙ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๕๑๘ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๘ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบาลีอบรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๒ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดอินทรวิหาร

พ.ศ. ๒๕๒๔ สอบได้นักธรรมชั้นเอก วัดพระพุทธบาทตากผ้า จังหวัดลำพูน

พ.ศ. ๒๕๓๕ สอบได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค สำนักเรียนวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

พ.ศ. ๒๕๔๘ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๕๓ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศิลปะศาสตร์ประยุกต์ สาขาการแปล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

พ.ศ. ๒๕๖๓ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสังฆาธิการ
ในเขตปกครองคณะสงฆ์กรุงเทพมหานคร

พระสุวิมลธรรมาภรณ์
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
เจ้าคณะเขตพระนคร

งานการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นเลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นเจ้าคณะแขวงพระบรมมหาราชวัง

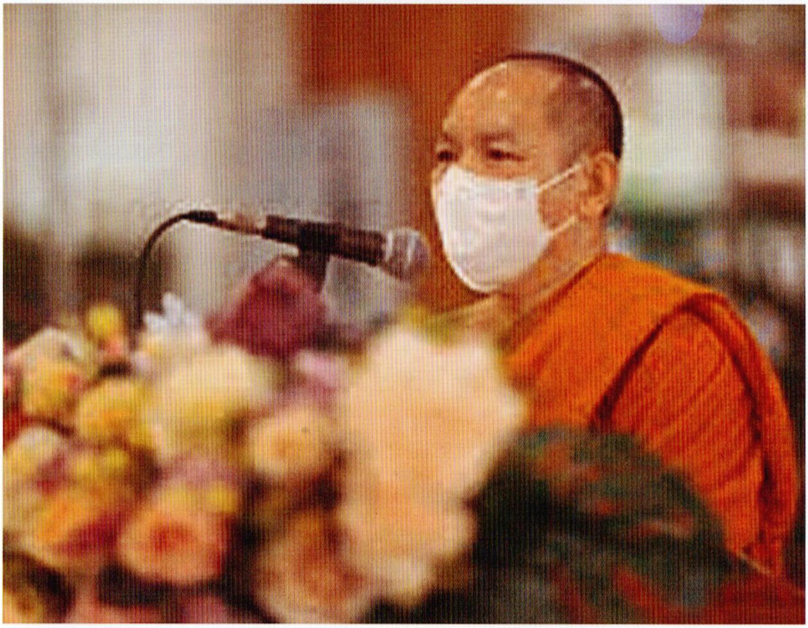
พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นพระอุปัชฌาย์ วิสามัญ

พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะเขตพระนคร

พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นเจ้าคณะเขตพญาไท

พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นเจ้าคณะเขตพระนคร

พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูปลัดสุวัฒนสัทธาคุณ ฐานานุกรมในพระสุเมธาธิบดี (บุญเลิศ ทตฺตสุทฺธิ) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ในราชทินนาม ที่ พระสุวิมลธรรมาภรณ์

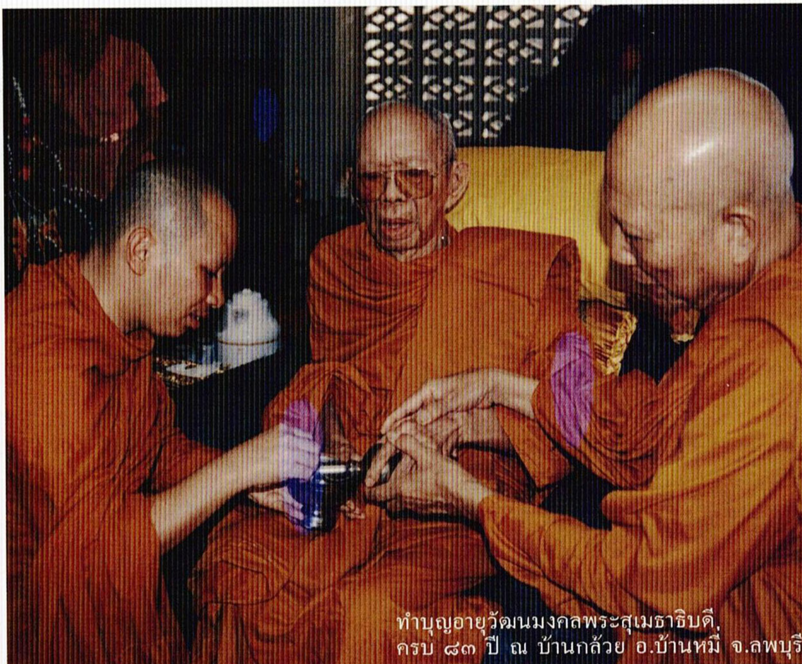
พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนาม ที่ พระราชวชิราธิบดี ตรีปิฎกคุณาภรณ์ มหาคณิสสร บวรสังฆารามคามวาสี

๒๕๖๖

พระราชวชิราธิบดี

ภาพชีวิตชวนระลึกบันทึกไว้

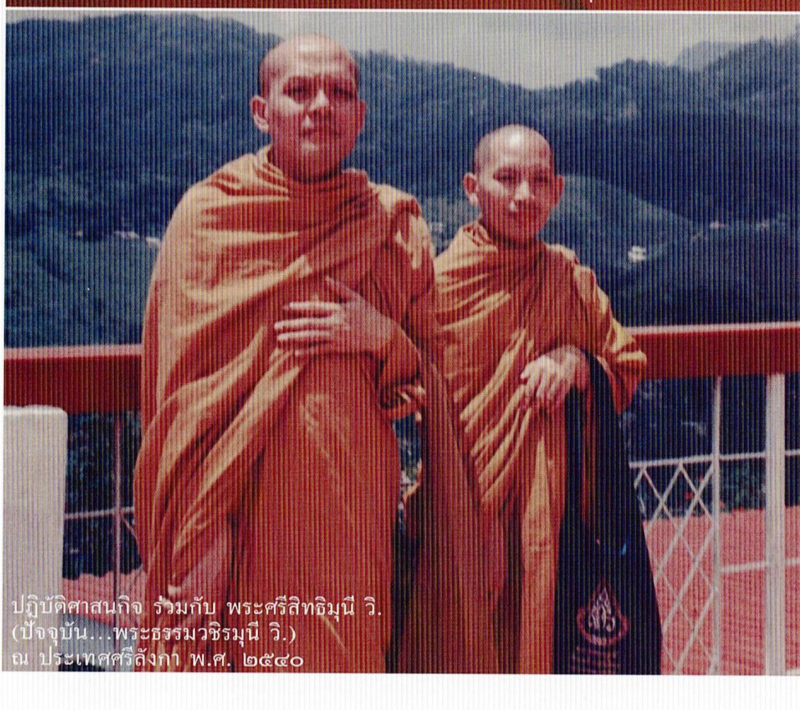
ทำบุญอายุวัฒนมงคลพระสุเมธาธิบดี
ครบ ๘๓ ปี ณ บ้านกล้วย อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี

ติดตามพระสุเมธาธิบดี ไปปฏิบัติศาสนกิจ
กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย พ.ศ. ๒๕๓๖

งานสวดพระอภิธรรมศพพระสุเมธาธิบดี
ถ่ายร่วมกับ
พระราชรัตนรังษี (ปัจจุบัน พระธรรมโพธิวงศ์)

ปฏิบัติศาสนกิจ ร่วมกับ พระศรีสิทธิมุนี วิ.
(ปัจจุบัน...พระธรรมวชิรมุนี วิ.)
ณ ประเทศศรีลังกา พ.ศ. ๒๕๔๐

วันจบปริญญาตรี
วิทยาลัยศาสนศึกษา ม.มหิดล

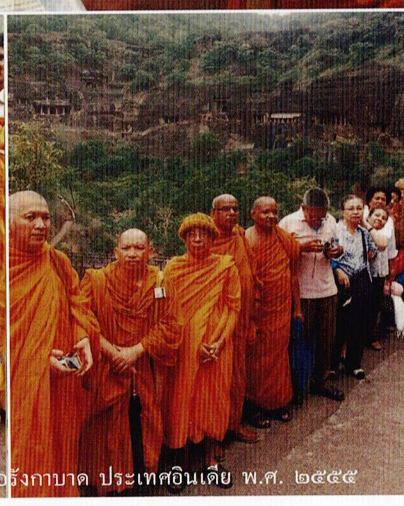
ขณะศึกษาที่วิทยาลัยศาสนศึกษา ม.มหิดล
พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗

ขณะศึกษาที่วิทยาลัยศาสนศึกษา ม.มหิดล
พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗

ถวายพระพุทธรูปที่วัดชาวพุทธ เมืองออรังกาบาด ประเทศอินเดีย พ.ศ. ๒๕๕๕

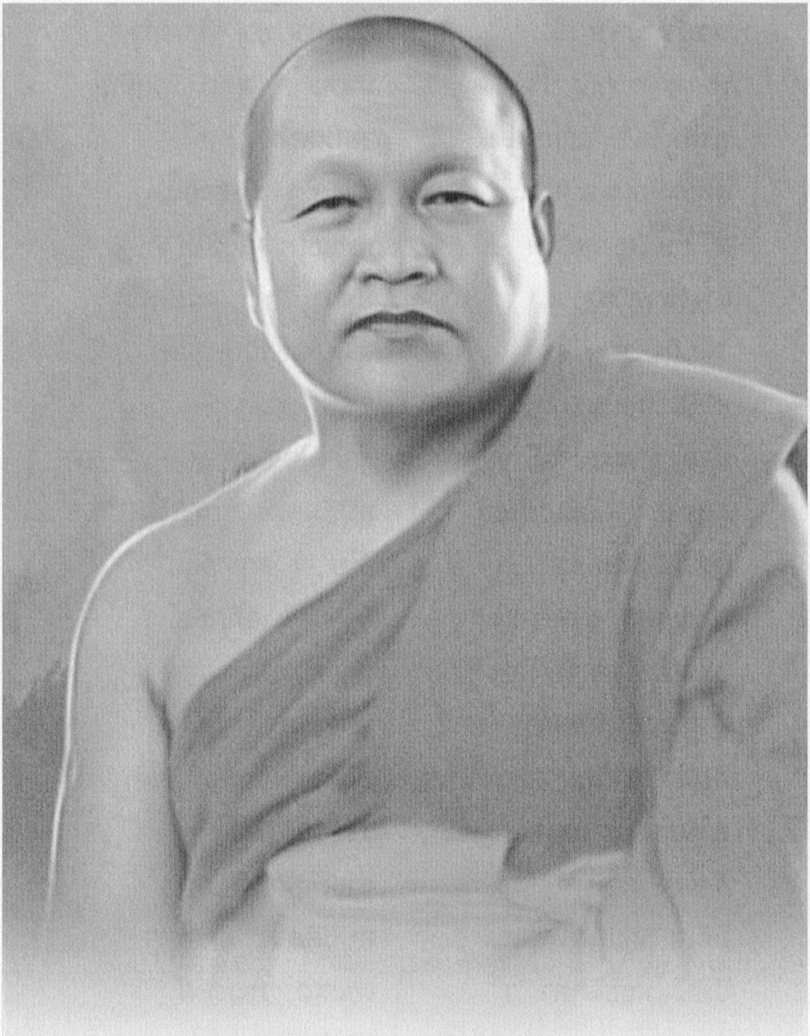
ถวายพระพุทธรูปที่วัดชาวพุทธ เมืองออรังกาบาด ประเทศอินเดีย พ.ศ. ๒๕๕๕

ทำบุญอายุวัฒนมงคล ๕๔ ปี

ราชวชิราธิปติตฺเถราภิฎฐิคาถา

โย หิ สีลาทิสมฺปนฺโน **ธมฺมรํสี**ติ วิสฺสุโต
อิทานิ วณฺณยิสฺสาม คุณกิตฺตีส อายตึ

นวปุรี มหาธานี สุรมฺมา ยา วิสาลกา
ปุพฺเพ กตาธิกาโร โส นิพฺพตฺโต ตตฺถ โสตฺถินา
สุรสกฺโกติ สญฺญาโต วยปฺปตฺโตนุปุพฺพโต
สทฺธาทิธมฺมสมฺปนฺโน ปพฺพชี พุทฺธสาสเน
สวีริโย สอุสฺสาโห พุทฺธธมฺมสุสิกฺขิโต
มหาธาตุวราราเม ปจฺฉา ลทฺธูปสมฺปโท
สงฺฆกิจฺจสุการี จ สํวฑฺโฒธานุปุพฺพโต
เมตฺตาทิธมฺมสมฺปุณฺโณ สพฺพสงฺคหการโก
นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายี จ สุวโจ วจนกฺขโม
อุฏฺฐาตา กมฺมเธยฺเยสุ อปฺปมตฺโต สุสญฺญโต
สุสํวิหิตกมฺมนฺโต ปิโย จ ครุฐานิโย
เอวญฺเหส ธุรคฺคาโห กิจฺจการี อภิกฺขณํ
ยสฺมา หิ ยานิ กิจฺจานิ รฏฺฐสฺส สาสนสฺส จ
สํวตฺตนฺติ หิตตฺถาย ตานิ สทา กโรติ โส
ตสฺมา หิ เอส เทฺว วาเร อภิมงฺคลสมฺมเต
สุวิมลธมฺมาภรโณ ราชวชิราธิปติ
อิจฺเจวํ นามเธยฺเยน ราชทินฺนยโส อหุ
อีทิเส มงฺคเล วาเร สปฺปติสฺสา สคารวา
ปีติปาโมชฺชจิตฺตา ว เทมสฺส วรมงฺคลํ
รตนตฺยานุภาเวน กตปุญฺญานุภาวโต
โส นิทฺทุกฺโข จ นิสฺโสโก อโรโค อถ นิพฺภโย
อเวโร สุขิโต โหตุ สทา ภทฺรานิ ปสฺสตุ
อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ เตน ขิปฺปเมว สมิชฺฌตุ
สํวฑฺฒตุ จ ภิยฺโยโส สมฺมาสมฺพุทฺธสาสเนติ ฯ

สุรีธีรวํเสน นาม ภิกฺขุนา รจิตายํ ฯ

ถอดความคาถาสดุดี
พระราชวชิราธิบดี
(สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี ป.ธ. ๕)

พระเถระผู้มีนามฉายาปรากฏว่า **ธมฺมรํสี** เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยคุณมีศีลเป็นต้น ณ โอกาสบัดนี้ จะขอกล่าวสดุดีเกียรติคุณของพระเถระรูปนั้นสืบต่อไป

พระเถระรูปนั้น เป็นผู้มีบุญาธิการมาแต่ปางก่อน ถือกำเนิดโดยสวัสดิภาพ ณ จังหวัดเชียงใหม่ อันกว้างใหญ่ น่ารื่นรมย์ เป็นที่รู้จักกันดีในนามว่า **"สุรศักดิ์"**

เมื่อเจริญวัยแล้ว ถึงพร้อมด้วยธรรมมีศรัทธาเป็นต้น ได้บรรพชาในพระพุทธศาสนา เป็นผู้มีวิริยะอุตสาหะ ได้ศึกษาพุทธธรรมมาด้วยดี ภายหลังได้อุปสมบท ณ วัดมหาธาตุฯ ช่วยบริหารงานคณะสงฆ์จนได้รับความเจริญรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนามาโดยลำดับ เป็นผู้เปี่ยมล้นด้วยเมตตาธรรมเป็นต้น ให้การสงเคราะห์แก่ศิษย์ทุกหมู่เหล่า เป็นผู้มีปกติประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์ เป็นผู้ว่าง่าย เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ เป็นผู้ขยันในหน้าที่ เป็นผู้มีความไม่ประมาท เป็นผู้สำรวมระวังด้วยดี เป็นผู้จัดการงานได้เรียบร้อยด้วยดี เป็นผู้น่ารัก และเป็นผู้น่าเคารพ

ด้วยเหตุที่พระเถระรูปนี้ ได้บำเพ็ญกรณียกิจทั้งหลาย ซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ประเทศชาติและพระศาสนาตลอดมา จึงทำให้ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ๒ วาระอันสมติว่าเป็นมงคลยิ่ง โดยราชทินนามตามลำดับดังนี้ คือ

- **พระสุวิมลธรรมาภรณ์** (พ.ศ. ๒๕๔๗)
- **พระราชวชิราธิบดี** (พ.ศ. ๒๕๖๖)

ในวาระอันเป็นมงคลเช่นนี้ เราเหล่าศิษยานุศิษย์ผู้มีความเคารพยำเกรงต่างมีจิตปลาบปลื้มยินดีถวายพรมงคลแด่พระเถระรูปนั้น ด้วยอานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและอานุภาพแห่งบุญกุศลที่ศิษยานุศิษย์ทั้งหลายได้ร่วมกันบำเพ็ญให้เป็นไปด้วยดีแล้วนี้

ขอให้พระราชวชิราธิบดีรูปนั้น จงเป็นผู้ปราศจากทุกข์ ปราศจากโศก ปราศจากโรค ปราศจากภัย ปราศจากเวร ขอจงเป็นผู้มีความสุข จงประสบแต่สิ่งที่ดีงามตลอดไป ขอให้สมหวังในสิ่งที่มุ่งหวังตั้งใจไว้โดยเร็วพลัน พร้อมทั้งขอให้เจริญงอกงามในพระศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งๆ ขึ้นไป เทอญฯ

พระศรีธีรพงศ์
(อุดม ป.ธ.๙)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดทองนพคุณ
เจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ
ประพันธ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะ

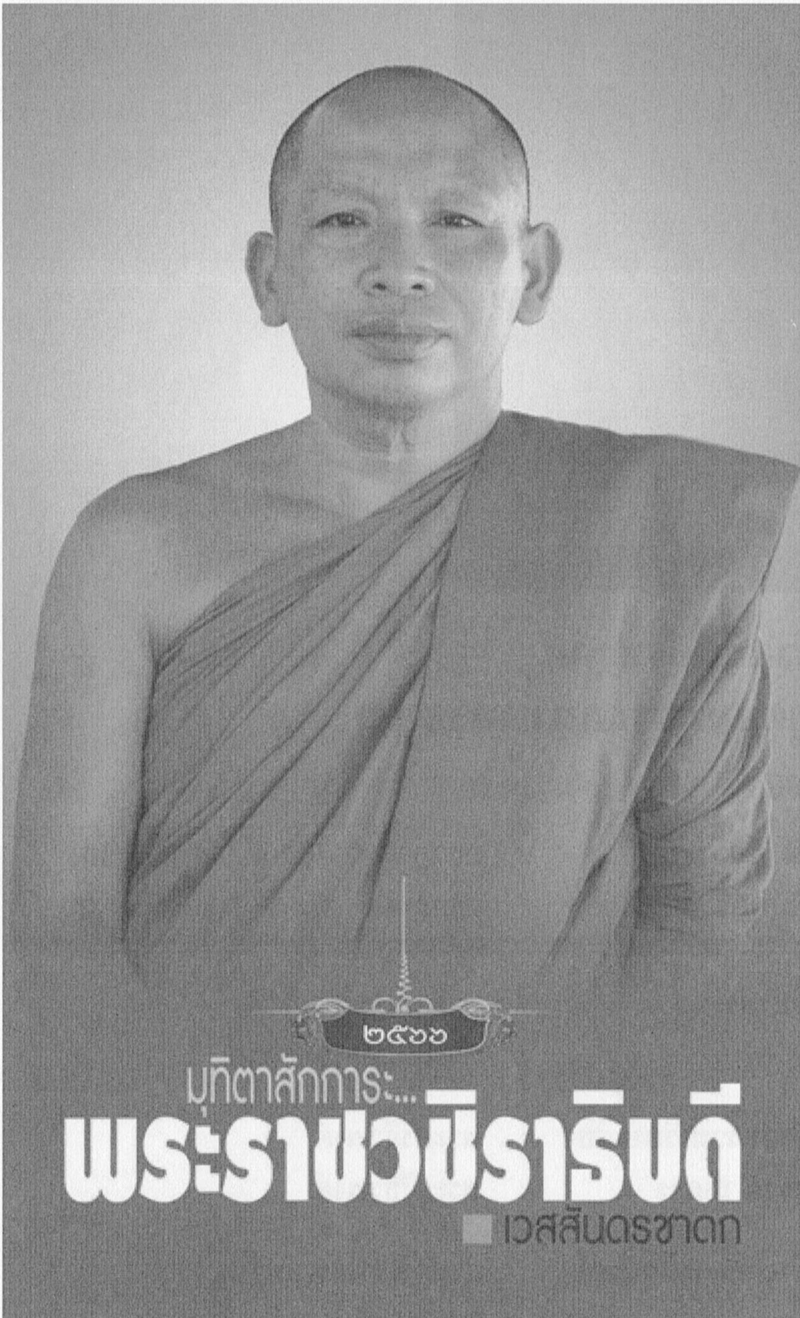
อาศิรวาทบูชา

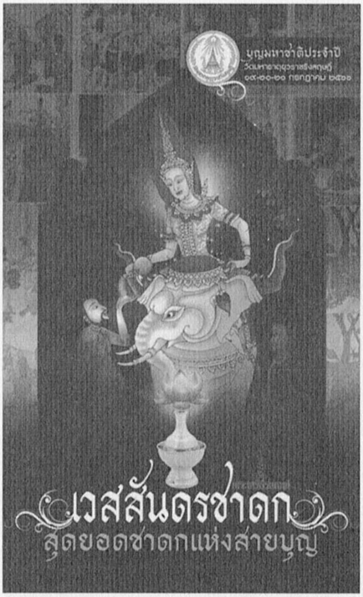
น้อมประณต นิ้วประนม ก้มเกศี
แด่พระราช วัชรา- ธิบดี
องค์สังฆ์ศรี งามวัตร ด้วยศรัทธา
วโรกาส ยินดี ศรีสวัสดิ์
เรืองจำรัส ปรากฏ เป็นยศถา
สนองงาน สานสงฆ์ องค์สัมมา

จึงราชา	โปรดถวาย	ให้หมายปอง
ประทานพัด	เลื่อนขั้น	ขึ้นชั้นราช
ตามประกาศ	ราชโองการ	อ่านฉลอง
เฉลิมเกียรติ	องค์รับ	ประคับประคอง
ตามทำนอง	ราชนิยม	ให้สมนาม
มวลหมู่ศิษย์	สาธุชน	สกลเขต
ทั้งไทยเทศ	ข่าวทราบ	ใจวาบหวาม
ต่างสอบถาม	ตามไลน์	มีใจความ
ว่าท่านนาม	ราชตั้ง	เป็นอย่างไร
อิทธิเจฏฐ์	ใกล้ชิด	สนิทท่าน
ตอบไขขาน	สารต่าง	กระจ่างใส
หลายคนรอ	วันฉลอง	เฉลิมชัย
ด้วยหัวใจ	บูชา	คุณอาจารย์
ศิษย์ขอน้อม	พรดี	พระศรีสรรเพชญ์
พร้อมสมเด็จ	กรมวัง	บวรสถาน
มาปกป้อง	รักษา	ท่านอาจารย์
ให้สราญ	เริงธรรม	ได้ฉ่ำใจ
ให้อายุ	ยืนยง	ดำรงมั่น
ให้ร้อยพัน	วัสสา	อย่าสงสัย
เจริญธรรม	นำสงฆ์	ดำรงชัย
เป็นหลักใจ	ใกล้ชิด	ให้ศิษย์..เอย.

ศรีมงคล วิเศษสุนทร

ประพันธ์

๒๕๖๖
มุทิตาสักการะ...
พระราชวชิราธิบดี
เวสสันดรชาดก

เวสสันดรชาดก
สุดยอดชาดกแห่งสายบุญ

ISBN : 978-616-603-610-7

พิมพ์ครั้งแรก : กรกฎาคม ๒๕๖๖ / ๓,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ : กรกฎาคม ๒๕๖๖ / ๒,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา : พระธรรมวชิรมุนี วิ.
: พระสุวิมลธรรมาภรณ์

ผู้รวบรวมเรียบเรียง : พระศรีธีรพงศ์
บรรณาธิการ : พระศรีธีรพงศ์

ดำเนินการจัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาเปรียญ
ทศพร ศรีคำ

สัมโมทนียกถา

พระพรหมวชิราธิบดี
เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ท่านเจ้าคุณ**พระสุวิมลธรรมาภรณ์** (สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี ป.ธ. ๕) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เจ้าคณะเขตพระนคร เลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เป็นพระเถระผู้เพียบพร้อมด้วยสีลสุตาทิคุณ ท่านได้ช่วยสนองงานการคณะสงฆ์ ทั้งภายในพระอารามและนอกพระอาราม ด้วยดีมาโดยตลอด จึงทำให้ท่านได้รับความไว้วางใจจากเจ้าคณะผู้ปกครองให้ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

- พุทธศักราช ๒๕๓๖ เป็นเลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
- พุทธศักราช ๒๕๓๖ เป็นเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร
- พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
- พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นเจ้าคณะแขวงพระบรมมหาราชวัง
- พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นพระอุปัชฌาย์ ประเภทวิสามัญ
- พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะเขตพระนคร
- พุทธศักราช ๒๕๖๓ เป็นเจ้าคณะเขตพญาไท
- พุทธศักราช ๒๕๖๔ เป็นเจ้าคณะเขตพระนคร
- พุทธศักราช ๒๕๖๕ เป็นเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ท่านเจ้าคุณฯได้ดำเนินการบริหารจัดการงานการคณะสงฆ์ และภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดีและมีประสิทธิภาพมาโดยตลอด อีกทั้งยังได้บำเพ็ญกรณียกิจ อันเป็นหิตานุประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติ พระศาสนา และสถาบันพระพระมหากษัตริย์เป็นอเนกอนันต์ จึงทำให้ท่านได้รับพระราชทาน

ตั้งสมณศักดิ์เป็นพระราชคณะชั้นสามัญ ในราชทินนามที่ **“พระสุวิมลธรรมาภรณ์”** มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๗

บัดนี้ สมเด็จบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนามที่ “พระราชวชิราธิบดี ตรีปิฎกคุณาภรณ์ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี”

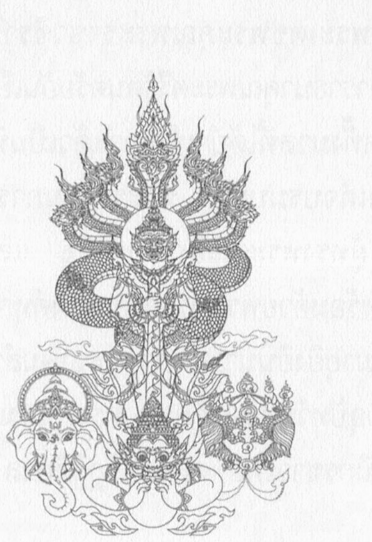
การดังกล่าวนี้ ย่อมจะนำมาซึ่งความปีติยินดีแก่คณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติมิตร ตลอดถึงท่านที่มีความเคารพนับถือ ในท่านเจ้าคุณพระราชวชิราธิบดีเป็นอย่างยิ่ง

ณ โอกาสอันเป็นมหามงคลนี้ คณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติ ตลอดถึงท่านที่มีความเคารพนับถือในพระเดชพระคุณพระราชวชิราธิบดีทั้งมวล ขอตั้งกัลยาณจิตน้อมอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยอันเป็นอดิศัยวิเศษยิ่ง และอานุภาพบุญกุศลทั้งมวลที่ได้บำเพ็ญมาแล้วเป็นที่ตั้ง ขอถวายพระพรชัยมงคลแด่ สมเด็จบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ จงทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ ทรงปราศจากโรคาพาธภัยพิบัติอุปัทวันตรายทั้งปวง ทรงเป็นร่มแก้วฉัตรเกล้า ร่มโพธิ์ฉัตรชัยของพสกนิกรชาวไทย ตลอดจิรัฏฐิติกาล

พร้อมกันนี้ ขอมอบถวายพรมงคลแด่ ท่านเจ้าคณะพระราชวชิราธิบดี (สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี ป.ธ. ๕) ผู้เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เจ้าคณะเขตพระนคร เลขานุการวัดมหาธาตยุวราชรังสฤษฎิ์ และเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร ขอท่านเจ้าคุณจงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ พร้อมด้วยปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ เจริญงอกงามไพบูลย์ในพระพุทธศาสนา มีพลานามัยสมบูรณ์ สนองงานการคณะสงฆ์ให้เจริญก้าวหน้าเป็นที่พึ่งอาศัยแห่งศิษยานุศิษย์และพุทธศาสนิกชนทั้งหลายตลอดไป

พระพรหมวชิราธิบดี

เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

คำปรารภ

เนื่องในโอกาสที่ พระเดชพระคุณ**พระสุวิมลธรรมาภรณ์** (สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี ป.ธ. ๕) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เจ้าคณะเขตพระนคร เลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนามที่ "พระราชวชิราธิบดี ตรีปิฎกคุณาภรณ์ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี" ย่อมนำมาซึ่งความปีติยินดีแก่คณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติมิตร ตลอดถึงท่านที่มีความเคารพนับถือในท่านเจ้าคุณพระราชวชิราธิบดีเป็นอย่างยิ่ง

ณ โอกาสอันเป็นมหามงคลเช่นนี้ คณะศิษยานุศิษย์ที่มีความเคารพนับถือในพระเดชพระคุณพระราชวชิราธิบดี มีความประสงค์จะจัดพิมพ์หนังสือ **"เวสสันดรชาดก สุดยอดชาดกแห่งสายบุญ"** ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมเรียบเรียงไว้และได้จัดพิมพ์ครั้งแรก ในโอกาสที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ จัดงานสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องในวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ประจำปี ๒๕๖๖ การจัดพิมพ์ครั้งที่นี้จึงเป็นการจัดพิมพ์ครั้ง ๒ ขออนุโมทนาสาธุการยิ่ง ที่มีส่วนช่วยในการเผยแผ่พุทธธรรมให้แผ่ขยายออกไปในวงกว้าง

อนึ่ง ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๒ นี้ **อาจารย์ทศพร ศรีคำ** เปรียญธรรม ๙ ประโยค แห่งสำนักพิมพ์มหาเปรียญ ก็ได้ช่วยสนองงานอย่างเต็มที่เช่นทุกครั้งที่ผ่านมา ทำให้งานจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องมหาชาติเวสสันดรชาดกได้บ้าง ส่วนที่เป็นประโยชน์อันจะพึงมีจากหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาคุณบิดามารดา พระอุปัชฌาย์อาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ข้าพเจ้าต้องขออภัยและยินดีน้อมรับฟังคำเสนอแนะไว้เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป.

ด้วยจิตคารวะและขอบคุณยิ่ง

พระศรีธีรพงศ์

(พระศรีธีรพงศ์)

เจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ

บรรณาธิการและผู้ดำเนินการ

ปฐมบรรพ

มูลเหตุแห่งการเกิดเวสสันดรชาดก

มูลเหตุแห่งการเกิดเวสสันดรชาดก ๓

ทุติยบรรพ

เนื้อหาสาระเวสสันดรชาดกโดยย่อ...ควรศึกษา

เนื้อหาสาระเวสสันดรชาดกโดยย่อ...ควรศึกษา ๗

กัณฑ์ที่ ๑ กัณฑ์ทศพร ๑๙ พระคาถา.. ๑๑

ข้อคิดประจำกัณฑ์ทศพร ๑๒

กัณฑ์ที่ ๒ กัณฑ์หิมพานต์ ๑๓๔ พระคาถา.. ๑๓

ข้อคิดประจำกัณฑ์หิมพานต์ ๑๕

กัณฑ์ที่ ๓ กัณฑ์ทานกัณฑ์ ๒๐๙ พระคาถา.. ๑๖

ข้อคิดประจำกัณฑ์ทานกัณฑ์.. ๑๘

กัณฑ์ที่ ๔ กัณฑ์วนประเวศน์ ๕๗ พระคาถา ๑๙

ข้อคิดประจำกัณฑ์วนประเวศน์.. ๒๑

กัณฑ์ที่ ๕ กัณฑ์ชูชก ๗๙ พระคาถา ๒๒
ข้อคิดประจำกัณฑ์ชูชก ๒๔
กัณฑ์ที่ ๖ กัณฑ์จุลพน ๓๕ พระคาถา ๒๕
ข้อคิดประจำกัณฑ์จุลพน ๒๖
กัณฑ์ที่ ๗ กัณฑ์มหาพน ๘๐ พระคาถา ๒๗
ข้อคิดประจำกัณฑ์มหาพน ๒๘
กัณฑ์ที่ ๘ กัณฑ์กุมาร ๑๐๑ พระคาถา ๒๙
ข้อคิดประจำกัณฑ์กุมาร ๓๑
กัณฑ์ที่ ๙ กัณฑ์มัทรี ๙๐ พระคาถา ๓๒
ข้อคิดประจำกัณฑ์มัทรี ๓๔
กัณฑ์ที่ ๑๐ กัณฑ์สักกบรรพ ๔๓ พระคาถา ๓๕
ข้อคิดประจำกัณฑ์สักกบรรพ ๓๗
กัณฑ์ที่ ๑๑ กัณฑ์มหาราช ๖๙ พระคาถา ๓๘
ข้อคิดประจำกัณฑ์มหาราช ๔๐
กัณฑ์ที่ ๑๒ กัณฑ์ฉกษัตริย์ ๓๖ พระคาถา ๔๑
ข้อคิดประจำกัณฑ์ฉกษัตริย์ ๔๓
กัณฑ์ที่ ๑๓ กัณฑ์นครกัณฑ์ ๔๘ พระคาถา ๔๔
ข้อคิดประจำกัณฑ์นครกัณฑ์ ๔๕

ตติยบรรพ

นานาสาระเวสสันดรชาดกบางส่วน...ควรพิจารณา

นานาสาระเวสสันดรชาดกบางส่วน...ควรพิจารณา ๔๗
การกลับชาติมาเกิดของตัวละครในเวสสันดรชาดก ๔๘
จริยธรรมของตัวละครในเวสสันดรชาดก ๕๑
พุทธจริยธรรมในเวสสันดรชาดก ๕๘
บทสรุปส่งท้ายเวสสันดรชาดก ๖๖

จตุตถบรรพ

เวสสันดรชาดกนี้...ปราชญ์ท่านว่า “มีอิทธิพลต่อสังคมไทย”

เวสสันดรชาดกนี้...ปราชญ์ท่านว่า “มีอิทธิพลต่อสังคมไทย” ๖๙

อิทธิพลของเวสสันดรชาดกที่มีต่อสังคมไทย............................. ๗๐

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก
ที่มีต่อสังคมไทยด้านจริยศาสตร์ ๗๒

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก
ที่มีต่อสังคมไทย
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๗๔

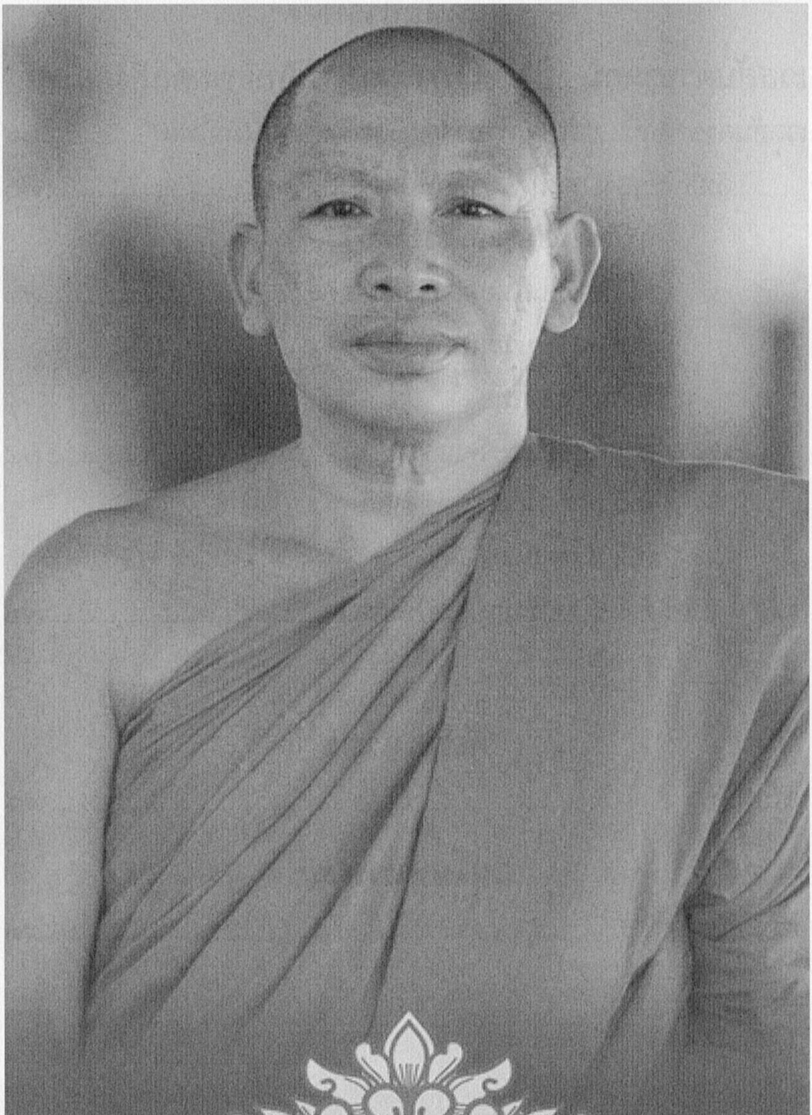
อิทธิพลของเวสสันดรชาดก
ที่มีต่อสังคมไทย
ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ๗๖

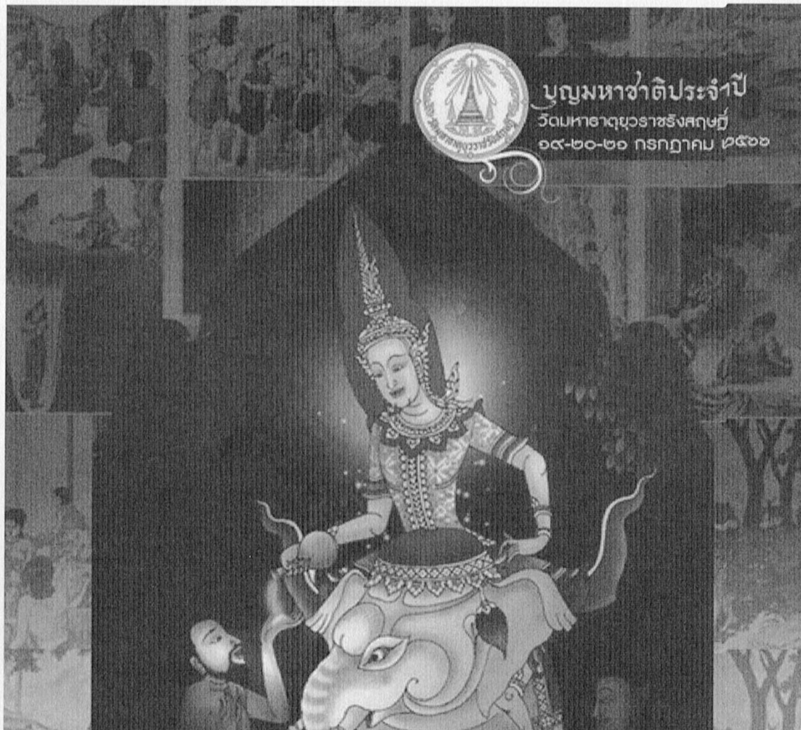
ผู้เรียบเรียง

ผู้เรียบเรียง ๗๘

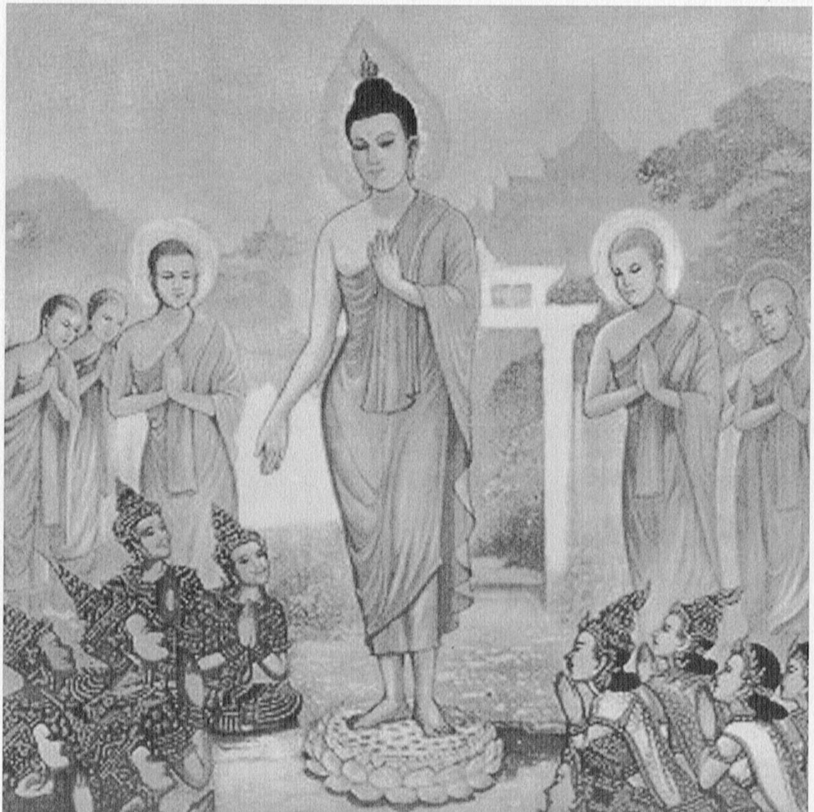
อนุโมทนาพจน์

อนุโมทนาพจน์ ๘๓

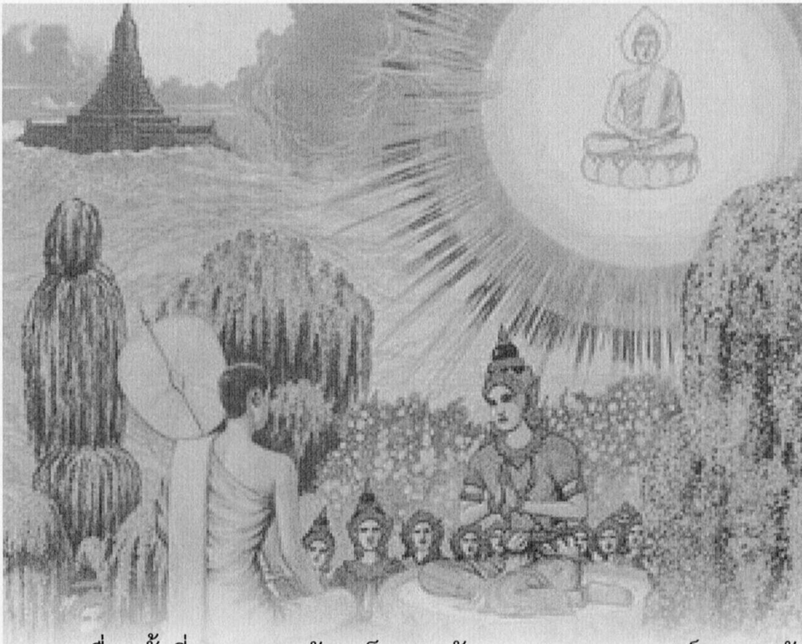

เชิญศึกษา
เวสสันดรชาดก

บุญมหาชาติประจำปี
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
๑๙-๒๐-๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒
เวสสันดรชาดก
สุดยอดชาดกแห่งสายบุญ

"ญาติโยมทั้งหลายหากใคร่พบพระศรีอาริย์
ให้บูชาธรรมพระเวสสันดรชาดก ด้วยธูป
เทียน ข้าวตอกดอกไม้สิ่งละพันๆ"
บอกบุญพระเวสสันดร
เหม เวชกร

ปฐมบรรพ
มูลเหตุแห่งการเกิดเวสสันดรชาดก

เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าเสด็จประทับ ณ กรุงราชคฤห์ พระเจ้าสุทโธทนะมีพระราชประสงค์จะทรงพบเห็นพระพุทธเจ้า เพื่อสดับพระสัทธรรม จึงได้ส่งอำมาตย์ไปเชิญเสด็จถึง ๙ ครั้ง เมื่ออำมาตย์ไปถึงได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้วเกิดความเลื่อมใสได้ทูลขอบวชเป็นภิกษุ และได้กราบทูลพระราชประสงค์ของพระเจ้าสุทโธทนะให้ทรงทราบ แต่พระพุทธเจ้าทรงเฉยเสีย ด้วยทรงเห็นว่า ยังไม่ถึงเวลาควรเสด็จ จนกระทั่งถึงครั้งที่ ๑๐ ได้ส่งกาฬุทายีอำมาตย์ผู้เป็นสหชาติของพระพุทธเจ้าไปทูลเชิญเสด็จ เมื่อกาฬุทายีอำมาตย์ไปถึง จึงเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าที่เวฬุวัน

ขณะนั้น พระพุทธเจ้ากำลังแสดงพระธรรมเทศนาแก่พุทธบริษัท กาฬุทายีอำมาตย์ได้ฟังธรรมในครั้งนี้ด้วย ทำให้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์พร้อมกับพุทธบริษัททั้งนั้น จึงได้กราบทูลขออุปสมบท

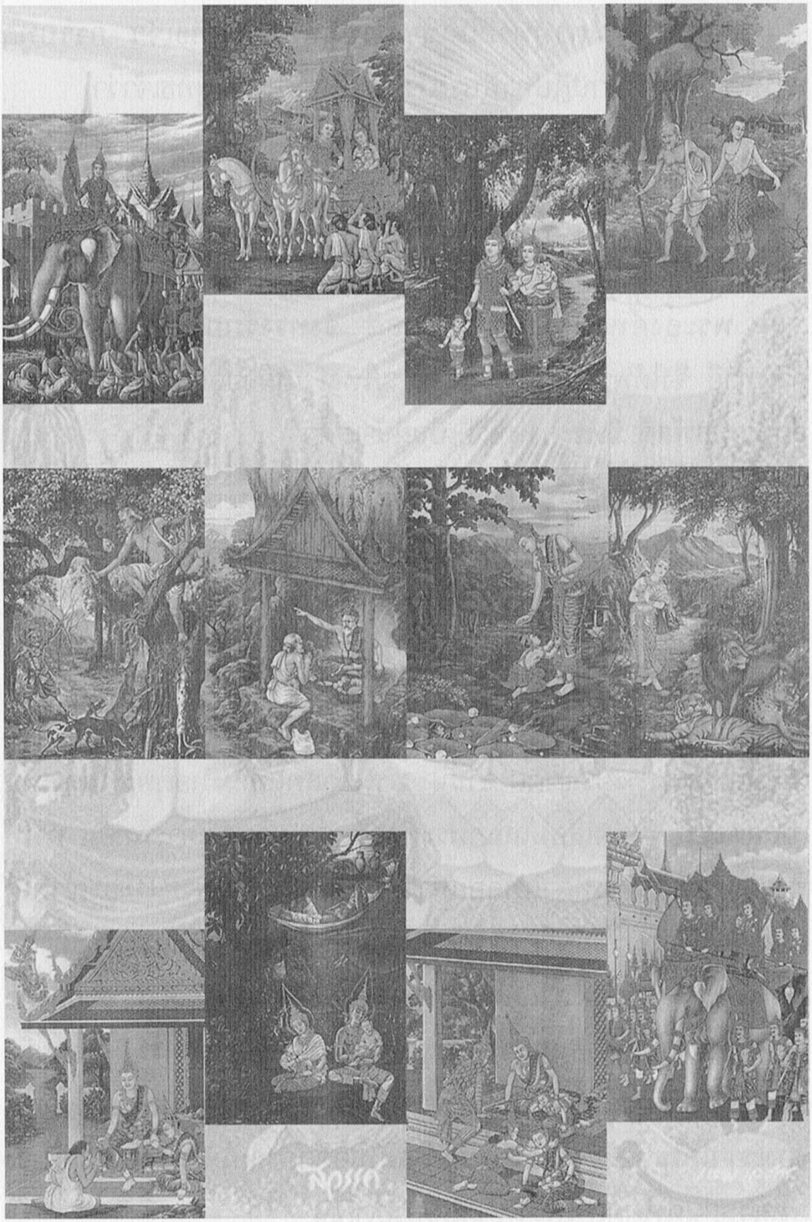
ต่อมา พระกาฬุทายีได้เข้าเฝ้าปฏิบัติพระพุทธเจ้า กราบทูลสรรเสริญพระจริยาปฏิปทาที่ทรงบำเพ็ญในฐานะพระพุทธเจ้าว่า

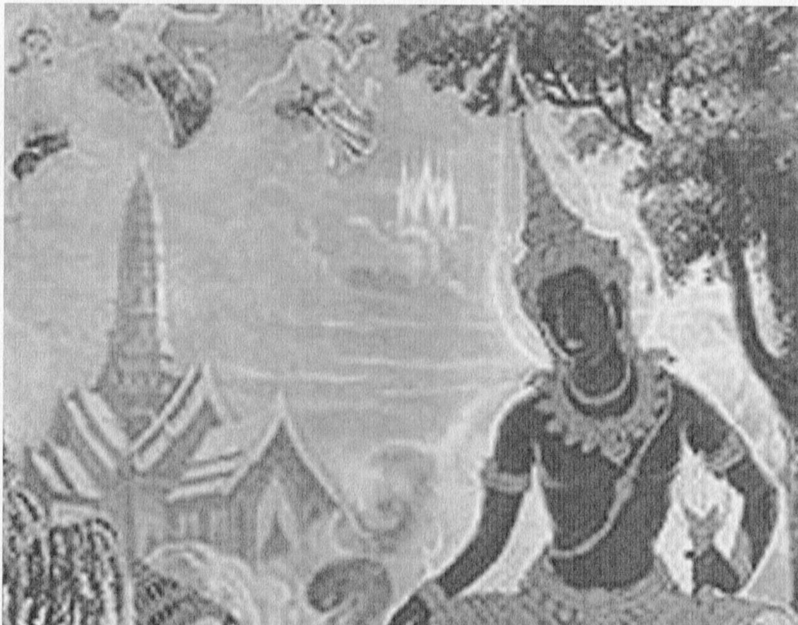
"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระเจ้าสุทโธทนมหาราชพระบิดาของพระองค์ ทรงมีพระประสงค์จะพบเห็นพระองค์ ขอพระองค์จงทรงกระทำการสงเคราะห์พระญาติทั้งหลายเถิด"

พระองค์ทรงทราบว่าเป็นผลดี จึงทรงรับอาราธนาจากพระกาฬุทายี จึงได้พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ เสด็จออกจากกรุงราชคฤห์สู่กรุงกบิลพัสดุ์ มีพระกาฬุทายีเป็นผู้นำเสด็จ

เมื่อข่าวการเสด็จทราบถึงกรุงกบัลพัสดุ์ พระเจ้าสุทโธทนะพร้อมด้วยพระประยูรญาติก็พากันเสด็จมาเฝ้าพระพุทธเจ้า

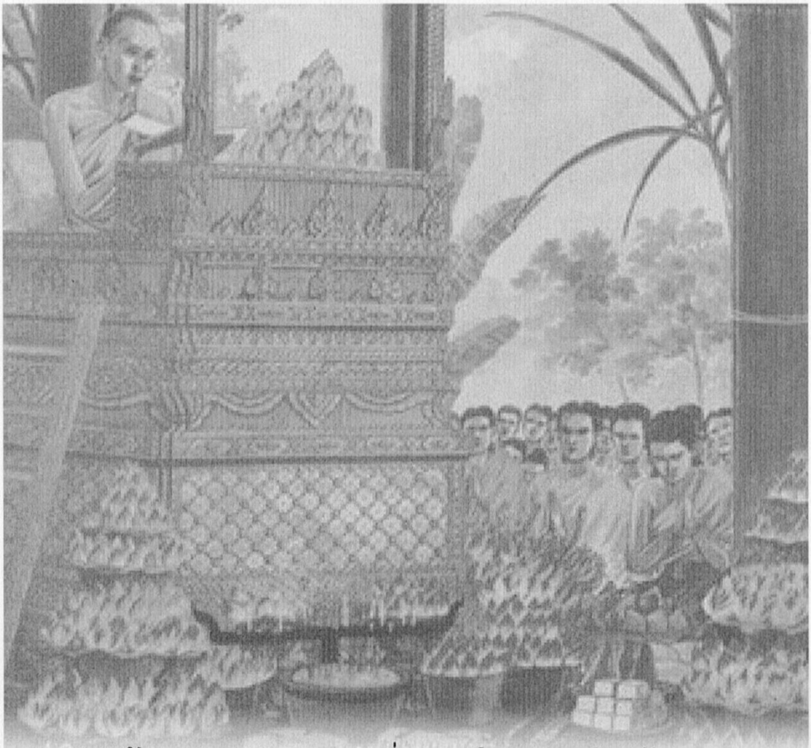
ฝ่ายพระประยูรญาติต่างคิดว่า จะให้พระพุทธเจ้าถวายบังคมพวกตน พระพุทธเจ้าทรงทำลายมานะทิฐิ ของพระประยูรญาติ ด้วยการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ลอยขึ้นเหนือเศียร ดุจโปรยละอองพระบาทลงเหนือเศียรของพระประยูรญาติเหล่านั้น พระเจ้าสุทโธทนะทอดพระเนตรเห็นเป็นอัศจรรย์ ก็ทรงเลื่อมใสยกพระหัตถ์ขึ้นถวายความเคารพก่อน ทำให้พระประยูรญาติทั้งหลายพลอยทำตามไปด้วย เมื่อพระประยูรญาติได้ลดมานะทิฐิยอมรับนับถือพระองค์แล้ว จึงเสด็จประทับ ณ พุทธอาสน์ ขณะเดียวกันบนท้องฟ้าก็เกิดมหัศจรรย์บังเกิดฝนโบกขรพรรษตกลงมา เจ้าศากยะทั้งปวงจึงสนทนากันขึ้นว่า "โอ ! น่าอัศจรรย์ โอ ! ไม่เคยมี" พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ฝนโบกขรพรรษตกลงในสมาคมแห่งพระญาติของเรา แต่ในบัดนี้เท่านั้นก็หามิได้ แม้ในอดีตกาลก็ได้ตกแล้วเช่นกัน จึงตรัสเวสสันดรชาดก เพราะเหตุเกิดเรื่องนี้ขึ้น

ทุติยบรรพ

เนื้อหาสาระเวสสันดรชาดกโดยย่อ...ควรศึกษา

เวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่ปรากฏในพระบาลีสุตตันปิฎก ขุททกนิกาย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๘ ในรูปของคาถาประพันธ์ กล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ชื่อว่า “เวสสันดร” ซึ่งถือว่าเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่ เพราะเป็นชาติสุดท้ายก่อนที่พระองค์จะมาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย

เวสสันดรชาดกเป็นชาดกที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับประชาชนชาวไทย มีเนื้อหาสาระที่มีความสนุกสนาน และมีคติธรรมสอนใจไปในตัวด้วย โดยเวสสันดรชาดกนี้แบ่งเนื้อหาสาระออกเป็น ๑๓ กัณฑ์ จำนวน ๑,๐๐๐ พระคาถา ดังนี้

- กัณฑ์ที่ ๑ กัณฑ์**ทศพร** ๑๙ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๒ กัณฑ์**หิมพานต์** ๑๓๔ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๓ กัณฑ์**ทานกัณฑ์** ๒๐๙ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๔ กัณฑ์**วนประเวศน์** ๕๗ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๕ กัณฑ์**ชูชก** ๗๙ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๖ กัณฑ์**จุลพน** ๓๕ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๗ กัณฑ์**มหาพน** ๘๐ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๘ กัณฑ์**กุมาร** ๑๐๑ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๙ กัณฑ์**มัทรี** ๙๐ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๑๐ กัณฑ์**สักกบรรพ** ๔๓ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๑๑ กัณฑ์**มหาราช** ๖๙ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๑๒ กัณฑ์**ฉกษัตริย์** ๓๖ พระคาถา
- กัณฑ์ที่ ๑๓ กัณฑ์**นครกัณฑ์** ๔๘ พระคาถา

เวสสันดรชาดกทั้ง ๑๓ กัณฑ์ ว่าด้วยเรื่องพระโพธิสัตว์ครั้งเสวยพระชาติเป็นพระเวสสันดร มีเนื้อหาโดยสังเขปว่า

พระเวสสันดรได้ประสูติในวันที่พระราชบิดาทรงทำประทักษิณพระนครและพระราชมารดากำลังเสด็จชมร้านตลาด จึงทรงได้นามว่า **"เวสสันดร"**

พระองค์ทรงพอพระทัยในการบริจาคทาน โดยที่สุด...แม้ร่างกายและชีวิตก็ทรงบริจาคให้เป็นทานได้

เมื่อพระเวสสันดรเสด็จขึ้นครองราชสมบัติแล้วได้ทรงบริจาคพญาช้างปัจจัยนาคให้แก่พราหมณ์ ๘ คนที่มาทูลขอ ทำให้ชาวเมืองโกรธแค้น รวมตัวกันขับไล่ให้ไปอยู่ที่เขาวงกต แต่ก่อนที่จะเสด็จไปพระองค์ก็ทรงบริจาค **"สัตตสดกมหาทาน"** คือ บริจาคช้าง ม้า โคนม รถ นารี ทาส และทาสี อย่างละ ๗๐๐ เป็นการบริจาคให้คนทั่วไป แม้ในขณะที่กำลังเสด็จออกจากพระนคร มีผู้มาขอราชรถพร้อมทั้งม้าทรง พระองค์ก็ทรงบริจาคให้เป็นทานอีก

พระเวสสันดรทรงพาพระนางมัทรี พระชาลี และพระกัณหา เสด็จดำเนินด้วยพระบาทผ่านเมืองเจตราชไปถือเพศเป็นฤาษีอยู่ ณ บรรณศาลาที่เขาวงกต เสวยผลไม้เป็นอาหาร

เวลาผ่านไป ๗ เดือน พราหมณ์ชื่อชูชกได้เดินทางไปขอพระโอรสและพระธิดา คือ ชาลีและกัณหา เพื่อนำไปเป็นทาสรับใช้ พระองค์ก็ทรงบริจาคให้ วันรุ่งขึ้น ท้าวสักกเทวราชแปลงเพศเป็นพราหมณ์มาขอพระนางมัทรี พระองค์ก็ทรงบริจาคให้อีก

พราหมณ์ชูชกพา ๒ กุมาร เดินทางไปถึงเมืองเชตุดร พระเจ้าสญชัยทรงเห็นเข้า จึงโปรดให้นำพระราชทรัพย์มากมายมาไถ่พระราชนัดดาทั้ง ๒ องค์ไว้ ต่อมา...ได้ให้พระราชนัดดานำทางไปรับพระเวสสันดรกลับพระนคร

เมื่อพระเวสสันดรเสด็จกลับถึงพระนคร ฝนแก้ว ๗ ประการได้ตกลงมาทั่วพระนคร พระองค์ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม ทรงบริจาคมหาทานและรักษาอุโบสถตลอดพระชนมายุ หลังจากสวรรคตแล้วจึงไปสู่สวรรค์ชั้นดุสิต

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๑
กัณฑ์ทศพร ๑๙ พระคาถา

พระนางผุสดี พระชายาของท้าวสักกะ พระนางจะต้องจุติจากสวรรค์ไปบังเกิดในโลกมนุษย์ ท้าวสักกะจะประทานพร ๑๐ ประการแก่พระนาง พระนางจึงทูลขอพร ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. ขอให้ได้เกิดในปราสาทของพระเจ้าสิวิราชแห่งพระนครสีพี

๒. ขอให้มีนัยน์ตาดำเหมือนตาของลูกเนื้อที่มีอายุเพียง ๑ ปี

๓. ขอให้มีขนคิ้วดำสนิท

๔. ขอให้มีชื่อว่า ผุสดี ในการถือกำเนิดนั้น

๕. ขอให้มีบุตรผู้มีใจบุญและมีเกียรติเป็นที่เคารพของกษัตริย์ทั้งหลาย

๖. เวลาตั้งครรภ์ ขออย่าให้ท้องนูน ให้เสมอดังคันศร

๗. ขอให้เป็นผู้มีถันงาม อย่าได้หย่อนยาน

๘. ขอให้มีผมดำ อย่าได้มีหงอก

๙. ขอให้มีผิวพรรณงาม แม้ธุลีก็มิอาจติดเปื้อนกาย

๑๐. ขอให้เป็นผู้มีอำนาจสามารถปลดปล่อยนักโทษประหารได้

ข้อคิดประจำกัณฑ์ทศพร

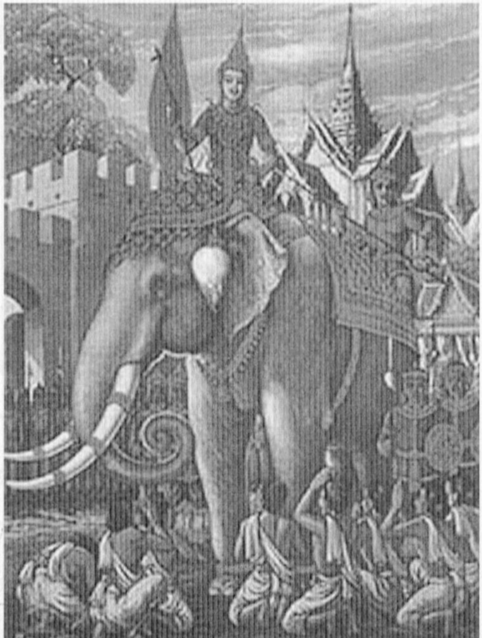
เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพรแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

การทำบุญจักให้สำเร็จสมประสงค์ต้องอธิษฐานจิต ตั้งเป้าหมายชีวิตที่ตนปรารถนาไว้ ความปรารถนาที่จะสำเร็จสมดังตั้งใจ...ผู้นั้นต้องปฏิบัติตามหลักการนี้ คือ

๑. ต้องตั้งใจทำความดี

๒. ต้องตั้งใจรักษาความดีนั้นไว้

๓. ต้องตั้งใจเพิ่มพูนความดีให้มากยิ่งขึ้น

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๒
กัณฑ์หิมพานต์ ๑๓๔ พระคาถา

พระนางผุสดีจุติจากสวรรค์แล้วมาถือกำเนิดในมนุษยโลก ในตระกูลกษัตริย์มัททราช

ต่อมา...เมื่อเจริญวัยได้ ๑๖ พระชันษา พระนางผู้สมบูรณ์พร้อมด้วยพระสิริโฉมสมบัติและสมบัติอื่นๆก็ได้รับการอภิเษกให้เป็นพระมเหสีของพระเจ้าสญชัย

ต่อมา...พระนางมีพระโอรสองค์หนึ่งพระนามว่า **เวสสันดร** เพราะประสูติที่ตรอกพ่อค้า ขณะเสด็จประพาสพระนคร และในวันที่พระนางประสูติพระโอรสนั้น ก็เกิดเหตุอัศจรรย์ กล่าวคือ นางช้างตระกูลฉัททันต์ได้นำเอาลูกช้างเผือกขาวบริสุทธิ์มาไว้ในโรงช้างต้น ชาวเมืองจึงตั้งชื่อให้ว่า ปัจจัยนาค

ความพิเศษมหัศจรรย์ ช้างปัจจัยนาคนี้เป็นช้างที่อุดมไปด้วยลักษณะอันเลิศ...สมบูรณ์พร้อมด้วยสิริมงคลอุดมด้วยโชคลาภมหาบุญ ไม่ว่าจะขี่ไป ณ ถิ่นแดนสถานที่ใด หากแม้ถิ่นแดนสถานที่นั้นแห้งแล้งฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ผู้คนอดยากปากแห้ง....อย่างไรก็ตามที ด้วยอำนาจบุญบารมีของช้างนั้นก็จะส่งผลดลบันดานให้สถานที่นั้นๆ กลับมาอุดมสมบูรณ์ ฟ้าฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล เป็นเหตุเป็นผลให้ผู้คนไม่อดอยากมั่งคั่งร่ำรวยเจริญสมบูรณ์พร้อม

พระราชกุมารเวสสันดรมีพระชนมายุได้ ๘ พรรษา ทรงมีพระทัยยินดีในการบริจาคทาน เมื่อมีพระชนมายุได้ ๑๖ พรรษา พระราชบิดาก็ทรงมอบราชสมบัติให้ครอบครอง พร้อมได้ทูลขอพระนางมัทรีพระราชธิดาวงศ์กษัตริย์มัททราชมาอภิเษกให้เป็นพระมเหสี มีพระโอรสองค์หนึ่งพระนามว่า **ชาลี** มีพระธิดาองค์หนึ่ง พระนามว่า **กัณหา**

ต่อมา...พระเวสสันดรได้พระราชทานช้างปัจจัยนาคแก่พราหณ์ ๘ คน ที่เดินทางมาจากกาลิงครัฐ โดยอ้างถึงความยากลำบาก ข้าวยากหมากแพง เป็นต้น ชาวเมืองสีพีทราบเข้า...ไม่พอใจ และได้เข้ากราบทูลพระเจ้าสญชัยโดยอ้างเหตุผลว่า

การที่พระเวสสันดรได้พระราชทานช้างปัจจัยนาคนั้น ไม่เป็นที่พอใจของประชาชน ขอให้พระองค์ทรงเนรเทศพระเวสสันดรไปเสียจากพระนครสีพี

พระเจ้าสญชัยแม้จะมีความรักในพระโอรสสักเพียงใดก็ตาม แต่ในที่สุดพระองค์ก็ทรงปฏิบัติตามมติของประชาชน โดยให้พระเวสสันดรไปอยู่เขาวงกตตามคำแนะนำของเสนามหาอำมาตย์ผู้จงรักภักดี

ในลำดับนั้น มีอำมาตย์ท่านหนึ่งนำความนี้ไปกราบทูลพระเวสสันดรให้ทรงทราบเป็นเบื้องต้น

ข้อคิดประจำกัณฑ์หิมพานต์

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์หิมพานต์แล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. คนดีเกิดมาย่อมนำพาสังคมให้เกิดความร่มเย็น

๒. การเสียสละแบ่งปันย่อมสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความร่มเย็น

๓. การทำดีย่อมมีอุปสรรค **“มารไม่มีบารมีไม่มา มารยิ่งมากบารมียิ่งแก่กล้า”**

๔. จุดหมายสูงสุดแห่งการเสียสละของพระโพธิสัตว์อยู่ที่พระโพธิญาณ พระองค์จึงไม่หวั่นไหวแม้จะได้รับทุกข์

เวสสันดรชาดก กัณฑ์ที่ ๓ กัณฑ์ทานกัณฑ์ ๒๐๙ พระคาถา

พระนางผุสดีเมื่อทรงทราบว่า พระโอรสถูกประชาชนกล่าวโทษ เพราะได้พระราชทานช้างปัจจัยนาค ทั้งถูกให้เนรเทศออกจากพระนคร ไปที่อื่นเสีย

พระนางจึงเข้าเฝ้าพระเจ้าสญชัยทูลขออภัยโทษให้พระโอรส แต่ก็ไม่สำเร็จ เพราะพระเจ้าสญชัยทำตามพระราชประเพณี ต้องเนรเทศ

พระโอรสออกจากพระนคร ตามมติของประชาชน แม้จะมีความรักพระโอรสยิ่งกว่าชีวิตก็ตาม **"รักยังไงก็ต้องตัด ด้วยเพราะติดขัดพระราชประเพณี"**

รุ่งเช้า ก่อนจะเสด็จออกจากพระนครสีพี พระเวสสันดรขอพระราชทานโอกาสจากพระบิดา เพื่อบำเพ็ญ **สัตตสดกมหาทาน** การบริจาคด้วยการให้สิ่งของอย่างละ ๗๐๐ อย่าง คือ

- ช้าง ๗๐๐ เชือก
- ม้า ๗๐๐ ตัว
- โคนม ๗๐๐ ตัว
- รถ ๗๐๐ คัน
- นารี ๗๐๐ นาง
- ทาส ๗๐๐ คน
- ทาสี ๗๐๐ คน

ทั้งวัตถุต่างๆ มีเสื้อผ้าเป็นต้น อย่างละ ๗๐๐ ซึ่งสัตตสดกมหาทานนี้พระองค์สั่งเสนาคุตตมหาอำมาตย์จัดแจงให้ อันเป็นการบำเพ็ญทานบารมีครั้งยิ่งใหญ่ก่อนเสด็จออกจากพระนคร เสร็จแล้วจึงพร้อมด้วยพระนางมัทรี พระโอรสและพระธิดาเข้าเฝ้าพระเจ้าสญชัยและพระนางผุสดีเพื่อทูลลา

พระเจ้าสญชัยขอให้พระนางมัทรีและพระเจ้าหลานทั้งสองพระองค์อยู่...อย่าตามสเด็จไปเลย เพราะลำบากยากต่อการดำรงชีวิต แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ

รุ่งขึ้นอีกวัน...พระเวสสันดร พระนางมัทรี พร้อมพระโอรสและพระธิดา ก็ได้เสด็จออกจากพระนคร ด้วยรถเทียมม้ามุ่งหน้าไปยังเขาวงกต

ระหว่างทางได้มีผู้ตามมาขอม้าและรถ พระองค์ก็ได้พระราชทานให้ จนในที่สุด...พระองค์และพระชายาก็ทรงอุ้มพระโอรสและพระธิดาเสด็จดำเนินด้วยพระบาทไปจนถึงเขาวงกต

ข้อคิดประจำกัณฑ์ทานกัณฑ์

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทานกัณฑ์แล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. ยามมีเขาก็ยก ยามหมดเขาก็หยาม ชีวิตมีทั้งชื่นบานและขมขื่น

๒. ความรักของแม่ความห่วงใยของเมีย ยิ่งใหญ่กว่ารักและห่วงใยใดๆ ในโลกนี้

๓. เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม จำต้องยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตัว

๔. ชีวิตเป็นของไม่แน่นอน อย่าจริงจังจนเกินไปนัก

๕. โทษของความเป็นหม้ายในสมัยก่อน คือ ถูกสังคมดูหมิ่นเหยียดหยาม

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๔
กัณฑ์วนประเวศน์ ๕๗ พระคาถา

การเสด็จดำเนินสู่เขาวงกตของสี่กษัตริย์ ระหว่างทาง...ได้บรรลุถึงนครเจตราช พระเวสสันดร พระนางมัทรี พร้อมพระโอรสและพระธิดาทรงแวะที่ศาลาหน้านครเจตราช ชาวเมืองเจตราชพบเข้าจึงได้กราบทูลให้กษัตริย์นครเจตราชทรงทราบ เหล่ากษัตริย์แห่งนครเจตราชได้เสด็จออกมาเยี่ยมสี่กษัตริย์

เมื่อได้ทรงสนทนาปราศรัยและทรงทราบความเป็นไปแล้ว กษัตริย์แห่งนครเจตราชก็ได้เชิญพระเวสสันดรให้พักอยู่ในนครเจตราชก่อนและอาสาจะไปทูลขออภัยโทษให้

พระเวสสันดรทรงขอบคุณในความหวังดีอันนั้นแล้วทรงปฏิเสธ โดยอ้างเหตุความโกรธเคืองของชาวสีพี แม้จะไปทูลขออภัยโทษก็คงไม่สำเร็จ ชั้นที่สุด...กษัตริย์แห่งเจตราชจะมอบให้พระเวสสันดรครอบครองนครเจตราชแทน แต่พระองค์ทรงปฏิเสธด้วยทรงเห็นว่า

หากทำเช่นนั้น ก็จะผิดพระราชประเพณีและเกิดทุกข์ร้อนโกลาหล ผู้คนทั้งสองนครจะรบกัน ความเดือดร้อนต่าง ๆ มากมายก็จะตามมา

เมื่อเป็นเช่นนั้น กษัตริย์แห่งเจตราชนครจึงเชิญพระเวสสันดรพร้อมพระชายาและพระโอรสพระธิดา เข้าพักในพระนคร ถึงกระนั้น...พระเวสสันดรก็มิได้ทรงเข้าพักในพระนคร ทรงพักอยู่ที่ศาลาหน้านครนั้น กษัตริย์แห่งเจตราชได้สั่งถวายอารักขาอย่างปลอดภัย

วันรุ่งขึ้น ....

ทั้งสี่กษัตริย์ได้อำลากษัตริย์แห่งเจตราแล้วเสด็จไปสู่เขาวงกตตามคำแนะนำ ระหว่างทางได้พบพรานเนื้อ พรานนั้นได้ถวายเนื้อย่าง พระองค์ทรงประทานปิ่นทองเป็นรางวัลแล้วเสด็จต่อไปจนถึงเขาวงกต ได้พบอาศรมศาลาที่เวสสุกรรมเทพบุตรเนรมิตไว้ ทรงโสมนัสยินดี ทั้งสี่กษัตริย์ได้ถือเพศเป็นฤาษี พำนักอยู่อาศรมศาลานั้น เสวยสุขตามสมควรแก่ถิ่นฐาน ด้วยผลาหารที่พระนางมัทรีเป็นผู้ออกป่าแสวงหาตลอดกาลประมาณ ๗ เดือน

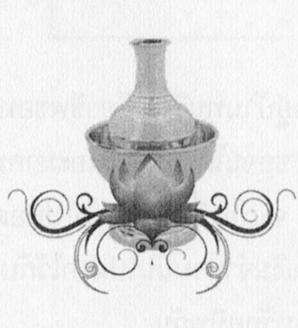
ข้อคิดประจำกัณฑ์วนประเวศน์

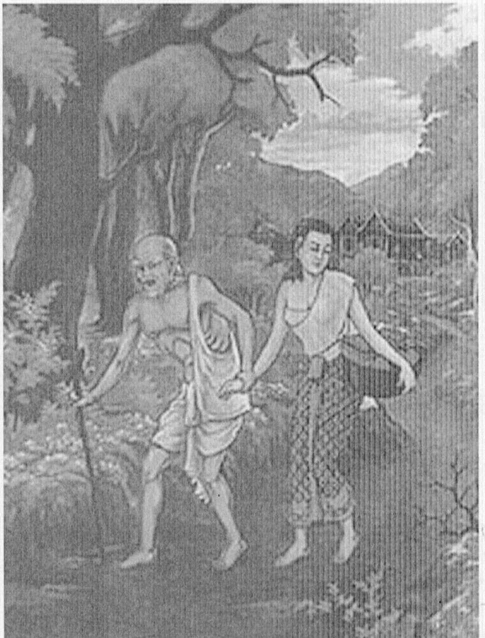
เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์วนประเวศน์แล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. ยามจน ยามเจ็บ ยามจาก ทั้งสามยามนี้ คนเราควรที่จะได้รับกำลังใจความเห็นอกเห็นใจการช่วยเหลือกัน จากเพื่อนพ้องน้องพี่

๒. ผลดีของมิตรแท้ คือ ไม่ทอดทิ้งในยามยาก ประคองในคราวลำบาก อุ้มชูในยามตกต่ำ ช่วยค้ำในยามทรุด

๓. น้ำใจของคนดี หากรู้ว่าความสุขของคนส่วนมากจะตั้งอยู่ได้เพราะการเสียสละของตน ก็ยินดีที่จะสละโอกาสและโชคลาภอันพึงได้ให้ด้วยความเต็มใจ

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๕
กัณฑ์ชูชก ๗๙ พระคาถา

พราหมณ์ชูชก อยู่บ้านทุนวิฐะ มีอาชีพขอทาน...ขอทานเป็นอาชีพ ขอ...ขอมาก...ขอทุกวัน ขอจนได้เงินเยอะแยะมากมายถึง ๑๐๐ กหาปณะ ไม่มีที่เก็บ...กลัวหาย จะเก็บที่นั่น...ก็ดูไม่ปลอดภัย จะเก็บไว้นี่...ก็ดูอันตรายไป ตัดสินใจนำเงินจำนวนนั้นไปฝากไว้กับพราหมณ์ผัวเมียคู่หนึ่ง ซึ่งมีฐานะทั้งยังเป็นเพื่อนรักสนิทกัน

ต่อมา...ผัวเมียคู่นี้ได้นำเอาเงินที่ชูชกฝากไว้มาใช้จนหมด ครั้นชูชกมาทวงคืนก็หาให้ไม่ได้ จำต้องยกลูกสาวคือนางอมิตตตาให้แทน ชูชกได้พานางอมิตตตาไปอยู่ที่บ้านของตน

นางอมิตตตาได้ปฏิบัติชูชกในฐานะเป็นภรรยาด้วยดีทุกประการ จนชายในหมู่บ้านทุนวิฐะพากันกล่าวสรรเสริญและดุด่าว่าภรรยาของตนที่เอาแต่เที่ยวเล่น ไม่เห็นเอาอย่างนางอมิตตตาบ้าง หญิงชาวบ้านทั้งหลายแทนที่จะรู้สึกดีกลับเนื้อกลับตัวเสียใหม่ ตรงข้าม...กลับพากันโกรธแค้นชิงชังนางอมิตตตาจึงชวนกันไปด่านางที่ท่าน้ำเวลานางไปตักน้ำ

นางอมิตตตาเสียใจมาก ร้องไห้กลับบ้านบอกให้ชูชกสามีทราบ ทั้งยังบอกอีกว่า ต่อไปนี้...นางจะไม่ทำอะไรแล้ว ชูชกปลอบใจพลางอาสาว่าจะไปหาคนใช้มาให้ แม้ชูชกจะแก่เกินกว่าที่จะเดินทางไปไหนมาไหนได้สะดวก แต่เมื่อศรีภริยาอย่างนางอมิตตตาทั้งอ้อนทั้งขู่จึงจำต้องไป

ชูชกนึกถึงพระเวสสันดร ผู้ทรงเปี่ยมล้นด้วยน้ำพระทัยในการบริจาคทาน จึงมุ่งหน้าไปยังพระนครสีพี แต่ถูกชาวเมืองสีพีดุด่าว่ากล่าวอย่างเสียหาย พร้อมทั้งขว้างปาท่อนไม้ก้อนดินใส่ ร้องตะโกนโพนทนาว่า *พวกเจ้าขอทานพากันเบียดเบียนพระเวสสันดร จนพระองค์พระราชทานมากเกินไปถูกเนรเทศขับไล่ให้ไปอยู่ที่เขาวงกต เจ้าจะมาเอาอะไรอีก* ชูชกจึงได้รู้ว่า พระเวสสันดรพร้อมพระชายา และพระโอรสพระธิดาไปอยู่เขาวงกต รู้เช่นนั้น...เขามุ่งหน้าสู่เขาวงกต เดินลัดเลาะไปตามสถานที่ต่างๆ เมื่อถึงเขตชายป่าเขาวงกต ชูชกถูกสุนัขของนายพรานเจตบุตรไล่ล้อม ต้องหนีขึ้นต้นไม้แทบไม่ทัน ขึ้นนั่งบนคาคบไม้ร้องไห้รำพันถึงพระคุณของพระเวสสันดรต่าง ๆ นานา

นายพรานเจตบุตรคิดว่า ชูชกคงจะมาร้าย อาจไปรบกวนพระเวสสันดรด้วยการขอพระนางมัทรีหรือพระโอรสหรือพระธิดา จึงแสดงอาการโมโหโกรธจัดจะฆ่าชูชกให้ตาย

ชูชกตกใจกลัวจึงใช้อุบายว่าตนเองเป็นราชทูต ซึ่งใครจะฆ่าเสียมิได้ตามประเพณีโบราณ พร้อมทั้งบอกว่า พระเจ้าสญชัยมีพระประสงค์จะพบพระเวสสันดร อีกทั้งพระนางผุสดีพระราชชนนีก็ทรงชรา จึงให้ตนเป็นราชทูตมาทูลเชิญพระเวสสันดรกลับพระนคร

นายพรานเจตบุตรหลงเชื่อคำลวงของชูชก...ได้ยินเช่นนั้นก็ดีใจนัก จึงไล่สุนัขให้ชูชกลงมาจากต้นไม้ ทั้งให้การต้อนรับขับสู้ด้วยอาหารอันอร่อย มีกระบอกน้ำผึ้ง....เนื้อย่าง และบอกสถานที่ซึ่งพระเวสสันดรประทับอยู่แก่ชูชกนั้น

ข้อคิดประจำกัณฑ์ชูชก

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ชูชกแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. บุรุษจะบรรลุความสำเร็จอันสูงสุดได้ เมื่อไม่หลงในอำนาจของสตรี

๒. สามีแก่ทุกข์ใจเพราะได้ภรรยาสาว

๓. ความรู้เป็นพิษเพราะเหตุที่ไม่ใช้ อาหารเป็นพิษเพราะเหตุไฟธาตุไม่ย่อย เมียสาวเป็นพิษเพราะผัวแก่

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๖
กัณฑ์จูลพน ๓๕ พระคาถา

พรานเจตบุตรหลงเชื่อคารมคมวาจาของชูชกที่กล่าวว่า ตนเป็นราชทูต ถึงกับยอมต้อนรับและบอกทางแก่ชูชกให้เดินลัดเลาะป่าเขา พร้อมทั้งพรรณนาความเป็นไปในป่าเขาวงกตให้ชูชกฟังโดยละเอียด สร้างความปลื้มปีติแก่ชูชกเป็นอย่างยิ่ง เป็นเหตุให้ชูชกรู้เส้นทางที่จะไปถึงอาศรมศาลาที่ประทับของพระเวสสันดร

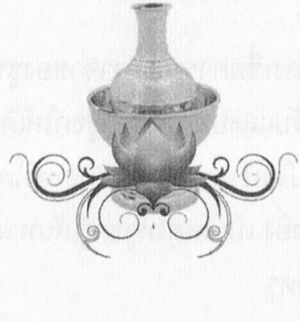
ข้อคิดประจำกัณฑ์จุลพน

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์จุลพนแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. มีอำนาจหากขาดสติปัญญาไตร่ตรองย่อมถูกหลอกได้ง่าย

๒. คนโง่ย่อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด แต่ความโง่ถ้าไม่เบียดเบียนใคร ย่อมดีกว่าความฉลาดที่เอาเปรียบคนอื่น

๓. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจตนเอง

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๗
กัณฑ์มหาพน ๘๐ พระคาถา

ชูชกเดินทางไปตามคำแนะนำของพรานเจตบุตร ระหว่างทาง...เขาได้พบอจุตฤาษี ไต่ถามทุกข์สุขกันพอสมควรตามธรรมเนียม และชูชกได้ถามถึงที่ประทับของพระเวสสันดร อจุตฤาษีไม่พอใจ...ต่อว่าชูชก เจ้าไม่ได้มาดีแน่ คงมาเพื่อขอพระนางมัทรี กัณหา ชาลี ไปเป็นข้าทาสแน่นอน เจ้ามันเป็นคนไม่น่าคบ

ชูชกจึงแก้ตัวไปว่า คนอย่างตนหรือจะมาขอให้มัวหมองแปดเปื้อนเสื่อมเสียต่อสกุลพราหมณ์ เหตุที่มาและต้องการพบพระเวสสันดรนี้เพราะต้องการมาเยี่ยมพระองค์ การได้เห็นได้สมาคมกับพระองค์นั้นเป็นกุศลและเป็นความสุขอีกด้วย พระองค์จากพระนครมาก็นานแล้ว จึงขอร้องให้ฤาษีช่วยบอกทางด้วย

ในที่สุด...อัศจรรย์ อจุตฤาษีก็หลงเชื่ออีกคน อีกทั้งยินดีต้อนรับให้ชูชกพักแรมด้วยอีกคืนหนึ่ง รุ่งเช้าก็ได้ตระเตรียมผลไม้ เผือกมันให้ชูชกได้บริโภคแล้วบอกทางให้แก่ชูชกพร้อมทั้งพรรณนาภูเขา ป่าไม้ และฝูงสัตว์ต่าง ๆ บรรดามีให้ชูชกทราบ ชูชกจดจำเส้นทางได้แล้วก็อำลาเดินทางต่อไป

ข้อคิดประจำกัณฑ์มหาพน

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาพนแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. ฉลาดแต่ขาดเฉลียว มีปัญญาแต่ขาดสติหย่อนปฏิบัติตนจะพลาดท่าเสียทีได้ง่าย

๒. คนคดมักพูดหวาน คนพาลมักพูดเพราะ ต้องวิเคราะห์วินิจฉัยให้ถ้วนถี่

๓. คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ ซื้อเสือให้ดูลาย

๔. บางครั้ง...ความสงสารอาจนำมาซึ่งความฉิบหาย หากเชื่อง่ายอาจนำมาซึ่งความทุกข์

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๘
กัณฑ์กุมาร ๑๐๑ พระคาถา

การเดินทางของชูชกไปจนถึงจุดหมายปลายทาง โดยถึงที่ใกล้อาศรมศาลาในเวลาเย็น ชูชกคิดว่า เวลานี้เป็นเวลาที่พระนางมัทรีกลับจากป่าแล้ว หากเข้าไปทูลขอสองกุมารในขณะที่พระนางประทับอยู่ด้วยคงไม่สำเร็จ ต้องรอจนวันรุ่งขึ้น เมื่อพระนางออกไปป่าหาผลไม้แล้วจึงไปทูลขอ ครั้นได้สองกุมารแล้วจะรีบกลับทันที ก่อนที่พระนางมัทรีจะกลับจากป่า

ชูชกจึงจัดแจงหาที่พักบนคาคบไม้ในที่ไม่ไกลนัก จากอาศรมศาลาของพระเวสสันดร

คืนนั้น...พระนางมัทรีทรงฝันร้าย เป็นลางบอกให้รู้ว่าจักพลัดพรากจากพระโอรสพระธิดา ได้ทูลขอให้พระเวสสันดรแก้ความฝันให้ฟัง แต่พระเวสสันดรก็ไม่ทรงแก้ให้ กลับตรัสว่า เป็นเพราะความยากลำบากที่มาอยู่ป่า ไม่สะดวกเหมือนอยู่ในวัง จึงทำให้ฝันไป ถึงกระนั้น พระนางมัทรีก็ไม่ทรงเชื่อว่าเป็นเพราะเหตุอย่างนั้น ในเวลาก่อนออกป่าไป ด้วยไม่ทรงเบาพระทัย จึงได้นำเอาสองกุมารไปฝากไว้ให้พระเวสสันดรช่วยดูแลและสั่งกำชับสองกุมารว่าอย่าไปเล่นไกลอาศรม แล้วจึงออกป่าไปหาผลาหารตามปกติ

ฝ่ายชูชกเมื่อได้โอกาส ก็เข้าเฝ้าพระเวสสันดรทูลขอสองกุมาร และพระองค์ก็ทรงประทานให้สมปรารถนา แต่ขอให้ชูชกรอก่อน เพื่อให้พระนางมัทรีและสองกุมารได้พบกัน ด้วยจะให้ชูชกค้างสัก ๑ คืน ชูชกแย้งว่า พระนางมัทรีจักเป็นอุปสรรคขัดขวาง พระเวสสันดรตรัสว่า ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว ขอให้ชูชกพาสองกุมารไปถวายแก่พระเจ้าสญชัยแล้วจักได้รางวัลมากมาย ชูชกกลับทูลว่า การทำเช่นนั้น บางที...อาจทำให้ตนได้รับโทษ ด้วยข้อหาลักพาสองกุมาร คงไม่ทำอย่างนั้นแน่นอน จะนำสองกุมารไปเป็นข้าทาสของตน

ขณะนั้น...สองกุมารได้ยินเช่นนั้นก็ตกใจ จึงต่างพากันวิ่งหนีลงสระบัว หลบซ่อนตัวอยู่ ชูชกมองซ้ายแลขวาไม่เห็นสองกุมารจึงได้ต่อว่าพระเวสสันดรว่า ที่ทรงบ่ายเบี่ยงให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ ด้วยไม่ประสงค์จะให้สองกุมาร ซ้ำยังช่วยสองกุมารให้หลบซ่อนตัว พระเวสสันดรตรัส

เรียกสองกุมารขึ้นมาแล้วปลอบโยนให้หายกลัว พลางรับสั่งสำทับพระชาลีว่า *ถ้าจะไถ่คืนจากความเป็นทาส สำหรับพระชาลีต้องไถ่ด้วยทองแท่งหนัก ๑๕,๐๐๐ ตำลึง ส่วนพระธิดากัณหา ต้องไถ่ด้วยทาสี ช้าง ม้า โค และรถ อย่างละ ๑๐๐ พร้อมด้วยทองแท่งหนัก ๕,๐๐๐ ตำลึง* แล้วทรงมอบสองกุมารให้แก่ชูชกไป

เมื่อได้สองกุมารมา ชูชกก็ผูกสองกุมารด้วยเถาวัลย์แล้วทั้งลากทั้งจูงไป แต่สองกุมารก็ไม่รีบเร่งดังใจชูชก อีกทั้งยังร้องไห้ให้รำคาญ ชูชกก็คว้าไม้เท้าตีสองกุมาร พระเวสสันดรเห็นดังนั้นก็ทรงพิโรธชูชก...คิดจะฆ่าชิงสองกุมารคืนมาเสีย แต่ก็ทรงอดกลั้นไว้ได้ด้วยขันติธรรม ปล่อยให้ชูชกพาสองกุมารไปตามปรารถนา

ข้อคิดประจำกัณฑ์กุมาร

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมารแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. พ่อแม่ทุกคนรักลูกเหมือนกันแต่เป็นห่วงไม่เหมือนกัน โดยห่วงหญิงมากกว่าชาย ท่านจึงเปรียบไว้ว่า **“ลูกหญิงเหมือนข้าวสาร ลูกชายเหมือนข้าวเปลือก”**

๒. วิสัยของผู้หญิงนั้น แม้จะมากด้วยเมตตากรุณา ชอบปลดเปลื้องความทุกข์ให้แก่ผู้อื่น แต่ไม่มีวันจะสละลูกในไส้ให้แก่ผู้ใดได้

๓. การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ เป็นบันไดสู่ความสำเร็จ

๔. สติและขันติ เป็นเหตุให้พระเวสสันดรไม่ประหารชูชกด้วยพระขรรค์ เมื่อถูกชูชกหยาม

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๙
กัณฑ์มัทรี ๙๐ พระคาถา

พระนางมัทรี ครั้นฝากสองกุมารไว้กับพระเวสสันดรแล้วก็ออกป่าตามปกติ ตลอดทั้งวัน พระนางก็เฝ้าคิดถึงแต่ความฝันเมื่อคืนที่ผ่านมา และทรงเป็นห่วงพระโอรสพระธิดาเป็นกำลัง ขากลับ...ระหว่างทางได้มีราชสีห์ เสือโคร่ง และเสือเหลืองมานอนขวางทางอยู่จนมืดค่ำจึงผละหนีหลีกทางให้

พระนางรีบเร่งทั้งวิ่งทั้งเดินกลับอาศรมทันที แต่เมื่อถึงอาศรม...ก็เป็นเวลามืดค่ำแล้ว ไม่เห็นสองกุมารออกมาต้อนรับอย่างเช่นวันก่อนๆ ทรงกันแสงตามหาสองกุมารก็ไม่พบ จึงเข้าไปทูลถามพระเวสสันดร

ตอนแรก...พระเวสสันดรทรงนิ่งเสีย แต่เมื่อพระนางตรัสพ้อพระองค์จึงใช้อุบายให้พระนางดับความโศก ตรัสเป็นเชิงตำหนิโพนทนาโทษพระนางว่า นอกใจ...มัวไปยุ่งกับพรานดาบส วิทยาธร กลับมาเสียมืดค่ำ พระนางมัทรีได้สดับดังนั้นก็ทรงโทมนัส วิ่งเที่ยวหาสองกุมารอีกจนหมดพระกำลัง กลับมายังอาศรมเฝ้าทูลถามความจริง แต่ยังไม่ทันทูลถาม เพราะความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ทรงล้มสลบลงตรงหน้าพระเวสสันดร

พระเวสสันดรถึงจะเป็นฤาษีบำเพ็ญเพียร แต่เมื่อเห็นพระชายาสลบล้มลงเช่นนั้น ก็ทรงลืมพระองค์ตรงเข้าอุ้มพระนางวางบนพระเพลา ทรงนวดพระวรกายให้ ครั้นรู้สึกว่า พระวรกายของพระนางยังอุ่นอยู่ก็ทรงเบาพระทัย ทรงนำน้ำมาลูบพระวรกายให้จนพระนางฟื้น เมื่อได้สติ...พระนางก็รู้สึกละอายพระทัยที่นอนอยู่บนพระเพลาของพระเวสสันดร จึงทรงเลื่อนพระวรกายออก...ขอประทานโทษ หลังจากนั้น พระนางก็ทูลถามถึงพระโอรสและพระธิดา

ลำดับนั้น พระเวสสันดรทรงบอกความจริงให้พระนางทราบทุกประการ ทรงปลอบพระนางว่า หากเราทั้งสองไม่สิ้นชีวิตเสียก่อน วันหนึ่ง...จักต้องได้พบพระโอรสพระธิดาแน่นอน พระนางมัทรีได้สดับความเป็นไปทั้งหมดแล้วทรงพอพระทัย...ยกมือประณมอนุโมทนาในปุตตทานบารมีนั้น

ข้อคิดประจำกัณฑ์มัทรี

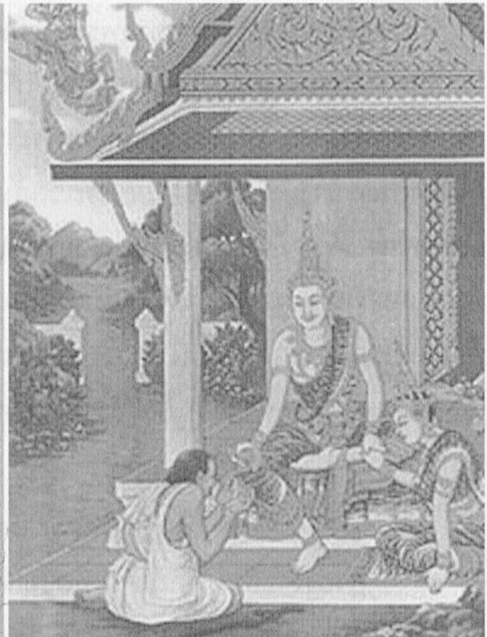
เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. ความรักของพ่อแม่ เป็นความรักที่บริสุทธิ์เหนือเหตุผลใด แม้แต่ค่าตัวสองกุมารก็กำหนดไว้ไม่ให้คนอื่นมาไถ่ไปได้ นอกจากพระเจ้ากรุงสญชัย

๒. การวางตัวให้ยำเกรง โดยใช้ความนิ่ง เพราะธรรมชาติของมนุษย์กลัวความนิ่งและความมืด พระเวสสันดรจึงใช้ความนิ่งกับพระนางมัทรี

๓. การใช้อกุศลให้เกิดกุศล เป็นกลอุบายเบี่ยงเบนอารมณ์ความรู้สึกของพระนางมัทรีให้คลายโศกเรื่องสองกุมาร ดังที่พระเวสสันดรต่อว่าพระนางมัทรีหาว่าไปยุ่งกับพวกพรานดาบส วิทยาธรจนกลับมาเย็นค่ำ

๔. การบำเพ็ญบารมีสูงสุด การให้บุตรและภรรยาเป็นทานเป็นการบำเพ็ญบารมีที่ยากที่มนุษย์ปุถุชน ซึ่งมีความเห็นแก่ตัวจะกระทำได้ แต่พระเวสสันดรทรงสละได้เพื่อบรรลุพระสัพพัญญุตญาณ อันจะช่วยให้คนจำนวนมากมายมหาศาลได้พ้นทุกข์จากการเวียนว่ายตายเกิด

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๑๐
กัณฑ์สักกบรรพ ๔๓ พระคาถา

ท้าวสักกเทวราชดำริว่า พระเวสสันดรได้พระราชทานสองกุมารให้แก่ชูชกไปแล้ว จากนี้ไป...หากมีใครมาขอพระนางมัทรี พระองค์ก็จะประทานให้ไปอีก เป็นเช่นนั้น...พระองค์ต้องลำบากไม่มีใครปรนนิบัติดูแล ดังนั้นท้าวสักกะจึงแปลงเพศเป็นพราหมณ์มาเฝ้าทูลขอพระนางมัทรี พระเวสสันดรก็ประทานให้

การที่ท้าวสักกะมาทูลของพระนางมัทรีนั้นก็ด้วยดำริว่า จักให้พระเวสสันดรได้ทรงบำเพ็ญภริยาทานบารมี ให้ได้บำเพ็ญบารมีอย่างสมบูรณ์เพื่อพระโพธิญาณ เมื่อพระเวสสันดรพระราชทานให้แล้ว พราหมณ์นั้นก็ได้ฝากพระนางมัทรีไว้ให้ปฏิบัติพระเวสสันดร ครั้นแล้ว...ท้าวสักกะก็ได้แสดงพระองค์ว่า มิใช่เป็นพราหมณ์ขอทานเข็ญใจ หากแต่เป็นท้าวสักกะที่มาทูลขอพระนางมัทรีนี้ก็เพื่อมิให้คนอื่นมาทูลขอกับพระองค์ เพราะจะทำให้พระองค์ทรงลำบากในการบำเพ็ญเพียร ทั้งตรัสว่า หากพระเวสสันดรต้องการพรอะไร ก็จะทรงประทานให้ พระเวสสันดรทรงยินดีทูลขอพร ๘ ประการ คือ

๑. ขอให้พระบิดามีพระเมตตาเสด็จออกมารับพระองค์กลับไปครองราชสมบัติในนครสีพีตามเดิม

๒. ขอให้มีพระราชอำนาจสามารถปลดปล่อยนักโทษทั้งมวลได้

๓. ขอให้ได้อนุเคราะห์คนยากจนในแว่นแคว้นให้บริบูรณ์ด้วยโภคสมบัติ

๔. ขอให้อย่าได้ลุอำนาจสตรี หรือล่วงเกินภรรยาคนอื่น ให้พอใจเฉพาะพระชายาของตน

๕. ขอให้พระโอรสและพระธิดา มีอายุยืนและได้ครอบครองราชสมบัติสืบไป

๖. ขอให้ฝนแก้วทั้ง ๗ ประการตกลงมาในนครสีพีทั้งสิ้น เมื่อพระองค์เสด็จถึงพระนคร

๗. ขอให้ราชสมบัติในท้องพระคลังอย่าได้รู้จักหมดสิ้น ให้ได้บำเพ็ญทานได้อย่างบริบูรณ์

๘. เมื่อทิวงคตแล้ว ขอให้ไปถือกำเนิดในสวรรค์ชั้นดุสิต และเมื่อจุติลงมาเกิดในเมืองมนุษย์ ขอให้ได้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ

ท้าวสักกะได้ประทานพรทั้ง ๘ ประการพร้อมตรัสว่า อีกไม่นาน...พระเจ้าสญชัยจะเสด็จมารับพระองค์กลับ จากนั้น...ทรงอนุโมทนาแล้วเสด็จคืนเทวโลก

ข้อคิดประจำกัณฑ์สักกบรรพ

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์สักกบรรพแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. การทำงานหรือการทำกิจใด ๆ การจะทำงานได้สำเร็จ...ผู้บริหารย่อมต้องมีผู้ช่วยที่รู้ใจ เฉลียวฉลาดที่จะช่วยหาทางออกได้อย่างดี ดังที่พระอินทร์แปลงกายมาขอพระนางมัทรีแล้วฝากพระองค์ไว้ เป็นอุบายที่แยบยลที่ป้องกันมิให้คนอื่นมาขอ และยังทำให้พระเวสสันดรสามารถบำเพ็ญทานบารมีได้สมบูรณ์

๒. ผู้นำทางธรรมะ พระเวสสันดรทรงเป็นผู้นำทางธรรมะที่แท้จริง แม้การกระทำที่ทำให้ลูกและเมียเดือดร้อน แต่สุดท้ายย่อมเป็นผลดีในระยะยาวทั้งต่อประชาชนและสรรพสัตว์จำนวนมาก เป็นการบำเพ็ญบารมีดังประเพณีแห่งพระโพธิสัตว์ในชาติต่าง ๆ ที่เสียสละแม้อวัยวะ ร่างกายและชีวิตให้เป็นทาน เพื่อช่วยเหลือบริวารไม่ให้ทุกข์ยาก ดังนั้น การบำเพ็ญบารมีสูงสุด ๑๐ ประการ จะทำให้บรรลุพระสัพพัญญุตญาณ และสั่งสอนทุกคนปฏิบัติให้พ้นทุกข์ได้

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๑๑
กัณฑ์มหาราช ๖๙ พระคาถา

ชูชก...เมื่อได้สองกุมารตามต้องการสมปรารถนาแล้วก็พาเดินทางลัดเลาะไปตามป่าเขา เมื่อค่ำที่ไหน...ก็จับสองกุมารมัดไว้ที่โคนต้นไม้ ส่วนตนเองปีนขึ้นไปนอนบนคาคบไม้

กลางคืน เทพบุตรเทพธิดาแปลงร่างเป็นพระเวสสันดรเป็นพระนางมัทรีมาดูแลสองกุมารให้ชำระร่างกายพร้อมทั้งให้บริโภคอาหารทิพย์

การเดินทางของชูชกผ่านไปหลายวัน เขาเดินไปเรื่อย...จนมาถึงทางสองแพร่ง

- ทางหนึ่งไปบ้านชูชก
- ทางหนึ่งไปเมืองสีพี

คราวครั้งนั้น...เทพไม่ปลื้มใจกับการกระทำของเขาจึงดลใจให้ชูชกเลือกเดินทางไปทางเมืองสีพี

ในคืนสุดท้ายที่ชูชกพาสองกุมารมาถึงเมืองสีพีนั้น พระเจ้าสญชัยได้ทรงพระสุบินนิมิตว่า มีคนนำดอกบัวงามสะอาดมาถวายสองดอก พระองค์ทรงรับไว้ด้วยพระหัตถ์ ยกขึ้นมาทัดพระกรรณ ดอกบัวนั้นส่งกลิ่นหอมต้องพระนาสาแล้วก็ทรงตื่นจากบรรทม ทรงรับสั่งให้โหรทำนาย...ได้ความว่า พระองค์จักพบญาติสนิทในเร็ววันนี้

ต่อมา พระเจ้าสญชัยเสด็จออกหน้าพระลานหลวง ชูชกพาสองกุมารมาถึง พระองค์ทอดพระเนตรเห็น ทรงรับสั่งให้นำชูชกเข้าเฝ้า ทรงไต่ถามตามควร ทราบเหตุแล้วจึงโปรดให้เบิกพระราชทรัพย์ในท้องพระคลังหลวงมาไถ่สองกุมาร ตามหนดที่พระเวสสันดรได้ตีราคาไว้ และได้พระราชทานรางวัลแก่ชูชกเป็นจำนวนมาก เช่น สาวสนมกำนัล โภชนาหาร ทั้งรับสั่งให้สมโภชรับขวัญสองกุมารตามควร

ต่อจากนั้น พระองค์ก็ได้ตรัสถามถึงพระเวสสันดรและพระนางมัทรี พระชาลีก็เล่าถวายให้ทราบถึงสุขทุกข์ที่เป็นไปทุกประการ ยังความเศร้าสลดพระทัยให้เกิดแก่พระเจ้าสญชัยเป็นที่ยิ่ง ทรงสงสารพระโอรสและพระสุนิสาเป็นกำลัง

ฝ่ายชูชกนั้นก็ปลื้มปีติสุขสำราญเบิกบานบานจิตกินอาหารหลากชนิดอย่างเอร็ดอร่อยไม่รู้จักอิ่มไม่รู้จักพอ...กินเกินขนาด จนเตโชธาตุไม่ทำงาน ในที่สุดก็ถึงแก่ความตาย

พระเจ้าสญชัยทรงรับสั่งให้ประกาศหาทายาทของชูชกเพื่อมารับเอาสินจ้างรางวัล ไม่ปรากฏมีผู้ใดมาแสดงตนเป็นญาติรับเอาสินจ้างรางวัลมากมายเหล่านั้น พระองค์จึงทรงรับสั่งให้เก็บทรัพย์สมบัติทั้งมวลเข้าพระคลังหลวงตามเดิม

ต่อมา ...พระเจ้าสญชัยโปรดให้จัดทัพเดินทางอย่างเร่งรีบไปสู่เขาวงกต เพื่อรับพระเวสสันดร พร้อมพระนางมัทรีกลับพระนคร โดยพระชาลีเป็นผู้นำทางสู่เขาวงกตนั้น

ข้อคิดประจำกัณฑ์มหาราช

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราชแล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ย่อมได้รับการปกป้องคุ้มครองภัยในที่ทุกสถาน

๒. พึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละชีวิตเพื่อรักษาความถูกต้องคือธรรม

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๑๒
กัณฑ์ฉกษัตริย์ ๓๖ พระคาถา

พระเจ้าสญชัยทรงรับสั่งให้จัดทัพไพร่พล เสด็จอย่างรีบเร่งสู่เขาวงกต เพื่อรับพระเวสสันดร พร้อมด้วยพระนางมัทรีกลับพระนคร โดยอาศัยพระชาลีเป็นผู้นำทาง

เสียงทหาร...ตลอดถึงเสียงขบวนทั้งมวลส่งเสียงอึงมี่กึกก้องทั่วป่าหิมพานต์นั้น

พระเวสสันดรได้สดับเสียงนั้นก็ทรงตกพระทัย...คิดว่า **ข้าศึก...ข้าศึกคงมาตีเอาเมืองสีพีได้แล้ว เขาเหล่านั้นน่าจะเดินทัพมาจับพระองค์** ถึงกับทรงกันแสง

พระนางมัทรีคิดว่า ไม่น่าใช่...น่าจะไม่เป็นอย่างนั้น เสียงนี่คงเป็นเสียงเหล่ากองทัพไพร่พลเสนาจากพระราชชนกและพระราชชนนี เสด็จมารับกลับพระนคร

ชั้นที่สุด...เมื่อพิจารณาตรองดูอย่างถี่ถ้วน พระเวสสันดรก็ทรงเห็นตามพระนางด้วย และความจริงก็เป็นเช่นนั้น

พระเจ้าสญชัยรับสั่งว่า การเข้าไปหาพระเวสสันดรและพระนางมัทรี ไม่ควรจะเข้าไปพร้อมกันทั้งหมด ควรเข้าไปเป็น ๓ วาระ คือ

- วาระแรก...พระเจ้าสญชัย
- วาระที่สอง...พระนางผุสดี
- วาระที่สาม...เป็นสองกุมาร

เมื่อหกกษัตริย์ได้พบกันก็ทรงกันแสงเข้าหากัน ด้วยความโสมนัสยินดียังความปีติยินดีให้เกิดขึ้นไปทั่วหมู่ไพร่ฟ้าเสนาพลที่ตามเสด็จ

ขณะนั้น ท้าวสักกะทรงยังฝนให้ตกลงมาประพรมให้ชื่นบานพระทัยยังความโศกให้สร่าง

ลำดับต่อมา มหาอำมาตย์พร้อมกันทูลเชิญพระเวสสันดรให้ลาจากการถือเพศฤาษีเสด็จนิวัติพระนคร เพื่อครองราชสมบัติเป็นกษัตริย์ปกครองนครสีพีสืบไป

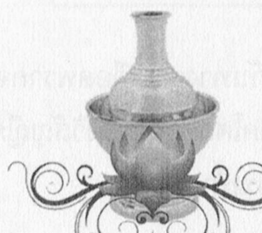
ข้อคิดประจำกัณฑ์ฉกษัตริย์

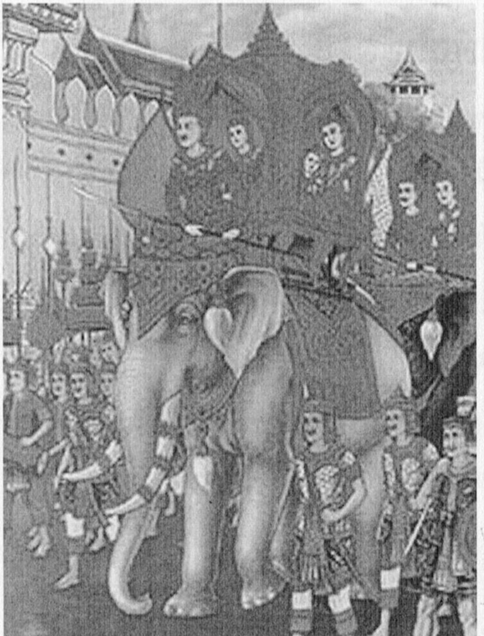
เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ฉกษัตริย์แล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. จากกันยามเป็นได้เห็นน้ำใจ จากกันยามตายได้เห็นน้ำตา

๒. การให้อภัยเพราะได้สำนึก เป็นเหตุให้ลบรอยร้าวฉานบันดาลสันติสุขแก่ส่วนรวม

๓. สี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้ผิด บรรพชิตยังรู้เผลอ ความผิดพลาดเป็นเรื่องของมนุษย์ แต่การให้อภัยเป็นวิสัยของเทวดา

เวสสันดรชาดก
กัณฑ์ที่ ๑๓
กัณฑ์นครกัณฑ์ ๔๘ พระคาถา

หกกษัตริย์ผู้ผูกพันกันทางสายเลือดพรากจากกันเนิ่นนาน ได้มาพบเจอกัน...ต่างก็ทรงวิปโยคโศกศัลย์จนถึงวิสัญญีภาพสลบลง ฝนโบกขรพรรษบันดาลตกลงมาให้ทรงฟื้น

ลำดับนั้น...พระเวสสันดรได้รับการทูลเชิญให้เสด็จนิวัติพระนครไปเป็นกษัตริย์ตามเดิม

ในที่สุด...พระเวสสันดรก็ตัดพระทัยลาผนวชแล้วเสด็จนิวัตินครสีพี

ขบวนเสด็จได้มีขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ มากมายพรั่งพร้อมด้วยหมู่อำมาตย์ข้าราชบริพารและประชาชน มีการประดับธงชัยธงทิวตลอดสายทางที่เสด็จผ่าน ประชาชนเนืองแน่นโห่ร้องถวายพระพรชัยให้ทรงพระเจริญ ในราชสมบัติ

ในวันที่เสด็จถึงพระนคร ....

ท้าวสักกะก็บันดาลให้ฝนแก้ว ๗ ประการตกลง ในนครสีพี...มีแก้วทั้ง ๗ ประการทั่วพระนคร

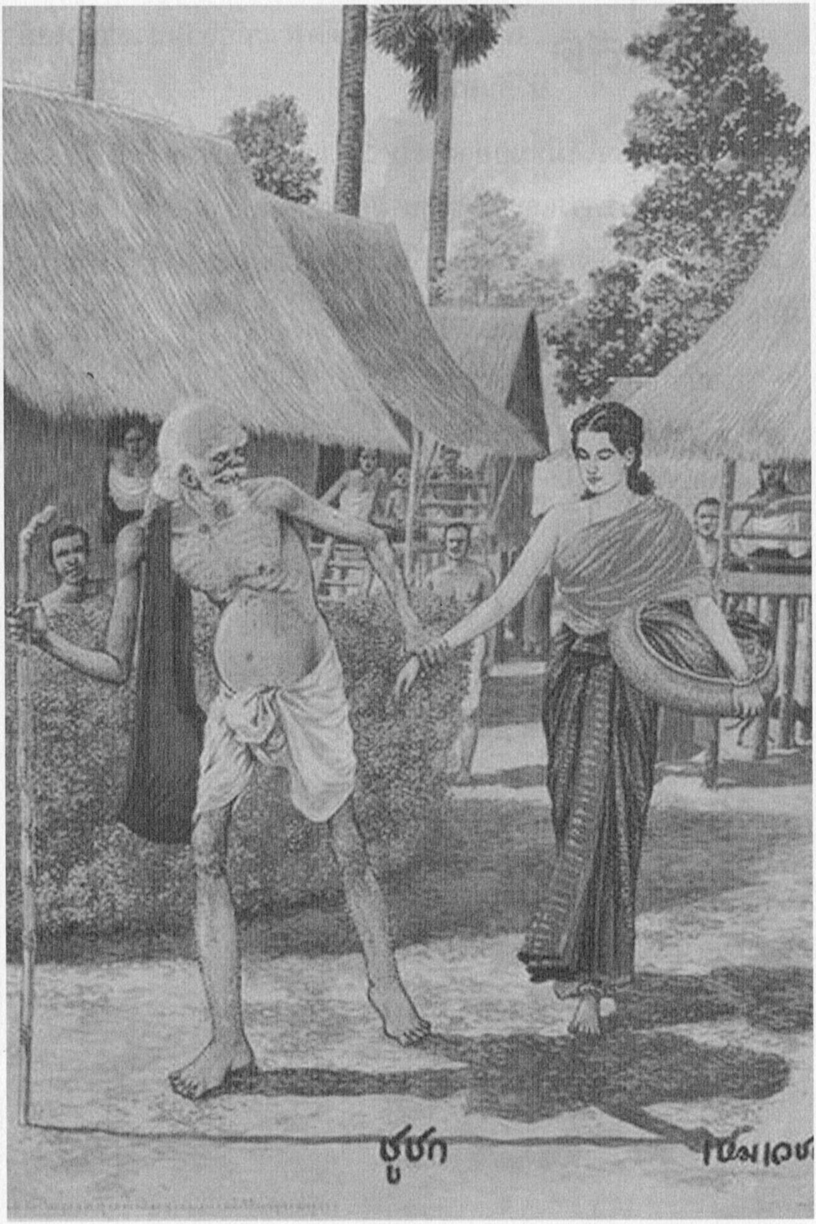
พระเวสสันดรทรงประกาศให้ประชาชนนำเอาไปตามปรารถนา พระเวสสันดรได้กลับขึ้นครองราชสมบัติ ปกครองไพร่ฟ้าประชาชนด้วยทศพิธราชธรรม บ้านเมืองเป็นสุขตลอดพระชนมายุ เมื่อสิ้นพระชนม์แล้วก็ได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดุสิต

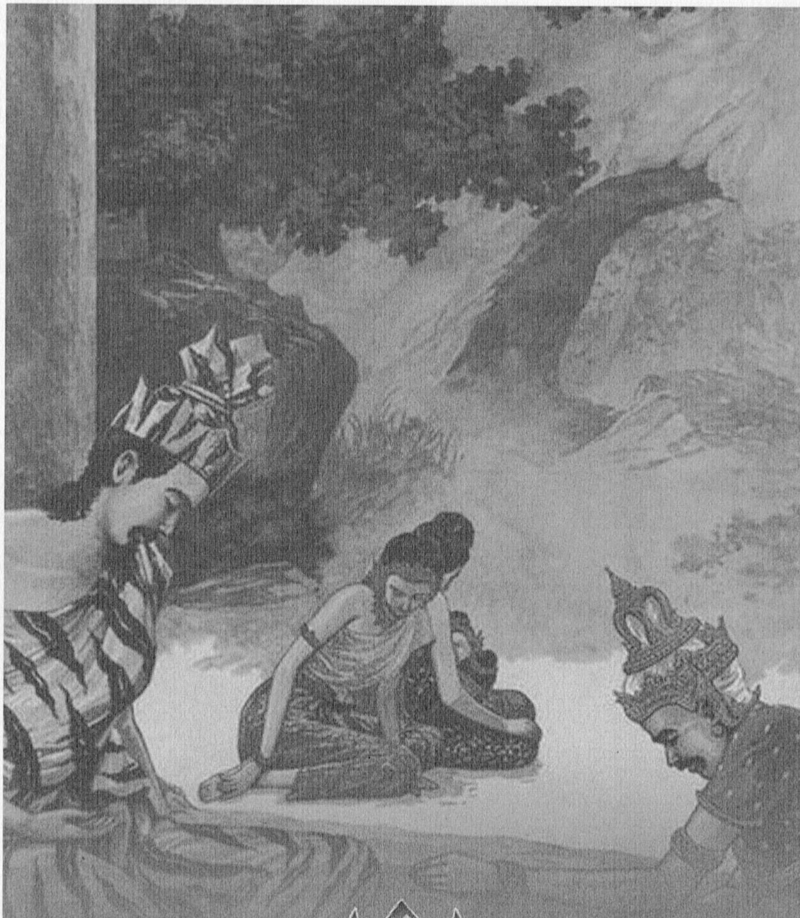
ข้อคิดประจำกัณฑ์นครกัณฑ์

เมื่อได้ศึกษาเวสสันดรชาดก กัณฑ์นครกัณฑ์แล้ว ชวนให้ได้ข้อคิดคติธรรมสำหรับการดำเนินชีวิต...ดังนี้

๑. การทำความดี ย่อมได้รับผลดีตอบแทน

๒. การใช้ธรรมะในการปกครอง ย่อมทำให้เกิดความสงบร่มเย็น

ชูชก

ตติยบรรพ

นานาสาระเวสสันดรชาดกบางส่วน...ควรพิจารณา

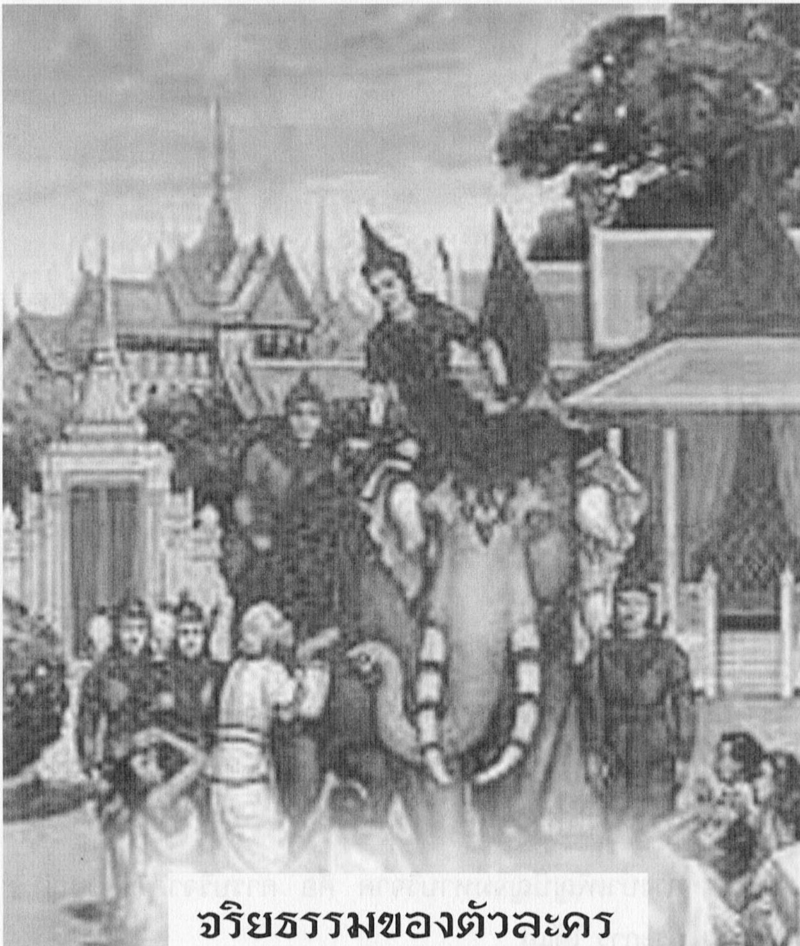

การกลับชาติมาเกิดของตัวละคร ในเวสสันดรชาดก

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสเทศนาเรื่องพระเวสสันดรชาดกจบลง ทรงแสดงเทศนาอริยสัจ ๔ ตรัสถึงการกลับชาติมาเกิดของพระองค์และบุคคลอื่นๆ ผู้เกี่ยวข้องครั้งเกิดในพระชาติเป็นพระเวสสันดรแล้วได้กลับมาเกิดร่วมชาติ ในสมัยที่พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เช่น

ตัวละครในเวสสันดรชาดก	**กลับชาติมาเกิดในสมัยพุทธกาล**
พระเวสสันดร	พระพุทธเจ้า
พระเจ้ากรุงสญชัย	พระเจ้าสุทโธทนะ พุทธบิดา
พระนางผุสดี	พระนางสิริมหามายา พุทธมารดา
พระนางมัทรี	พระนางพิมพา ยโสธรา มารดาพระราหุล
พระชาลี	พระราหุล พุทธชิโนรส
พระกัณหา	นางอุบลวรรณาเถรี
พราหมณ์ชูชก	พระเทวทัต
นางอมิตตดา	นางจิญจมาณวิกา
นายพรานเจตบุตร	พระฉันนเถระ
กษัตริย์มัททราช	พระมหานามะ ศากยราช
อัจจุตฤาษี	พระสารีบุตร อัครสาวกเบื้องขวา
พระเวสสุกรรมเทพบุตร	พระโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื้องซ้าย
ท้าวสักกเทวราช (พระอินทร์)	พระอนุรุทธเถระ
เทวดาที่เนรมิตเป็นพระยาราชสีห์	พระอุบาลีเถระ
เทวดาที่เนรมิตเป็นพระยาเสือโคร่ง	พระสิมพลีเถระ
เทวดาที่เนรมิตเป็นพระยาเสือเหลือง	พระจุลนาคเถระ

เทวดาที่เนรมิตเป็นพระเวสสันดร	พระมหากัจจายนเถระ
เทพธิดาที่เนรมิตเป็นพระนางมัทรี	นางวิสาขา มหาอุบาสิกา
ช้างปัจจัยนาค	พระมหากัสสปเถระ
มารดาช้างปัจจัยนาค	นางกีสาโคตมี
อำมาตย์ที่ทูลข่าวพระเวสสันดร	พระอานนทเถระ
เสนาคุตตอำมาตย์	อนาถบิณฑกเศรษฐี
สหชาติโยธา	พุทธบริษัท
แคว้นสีพี	แคว้นสักกะ
นครเชตุดร	กรุงกบิลพัสดุ์
ราชวงศ์สิวิราช	ราชวงศ์ศากยะ

จริยธรรมของตัวละคร ในเวสสันดรชาดก

ในที่นี้...จะกล่าวถึงจริยธรรมของตัวละครต่างๆ ที่ปรากฏในเวสสันดรชาดก เฉพาะตัวละครที่มีบทบาทโดดเด่น ดังต่อไปนี้

พระเวสสันดร

พระเวสสันดร ถือว่าเป็นผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยเพราะเหตุเหล่านี้ คือ

- พระราชทานช้างปัจจัยนาคเป็นทาน
- ทรงบำเพ็ญสัตตสดกมหาทาน คือ ทรงบริจาคช้าง ม้า โคนม รถ นารี ทาส และทาสี อย่างละ ๗๐๐ เป็นการบริจาคให้คนทั่วไป
- ทรงบำเพ็ญปัญจมหาบริจาค คือ การบริจาคที่ยิ่งใหญ่ ๕ ประการ ได้แก่

๑. **ธนบริจาค** การสละทรัพย์สมบัติเป็นทาน

๒. **อังคบริจาค** การสละอวัยวะเป็นทาน

๓. **ชีวิตบริจาค** การสละชีวิตให้เป็นทาน

๔. **บุตรบริจาค** การสละลูกให้เป็นทาน

๕. **ภริยาบริจาค** การสละภรรยาให้เป็นทาน

พระเวสสันดรได้บำเพ็ญคุณธรรมอันสำคัญจำเป็นยิ่ง ของพระโพธิสัตว์ดังนี้

๑. ให้ในสิ่งที่บุคคลให้ได้ยาก
๒. ทำในสิ่งที่บุคคลทำได้ยาก
๓. ทนในสิ่งที่บุคคลทนได้ยาก
๔. ชนะในสิ่งที่บุคคลชนะได้ยาก
๕. ละในสิ่งที่บุคคลละได้ยาก

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงปฏิบัติตามหลักทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร[๑]เป็นต้น

พระนางมัทรี

พระนางมัทรี ทรงเป็นภรรยาตามแบบอุดมคติของสังคมที่เทิดทูนสวามีเหนือเกล้า ทรงมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระสวามีเพียงผู้เดียว พระนางทรงร่วมยินดีทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับพระเวสสันดร

บทบาทนี้...สามารถสังเคราะห์เข้าในหลักทิศ ๖ ในหัวข้อเรื่องการสงเคราะห์สามีด้วยฐานะ ๕ อย่าง ดังนี้

๑. จัดการงานดี
๒. สงเคราะห์ญาติข้างสามี
๓. จงรักภักดี

---

[๑] ดูความพิศดารในหน้า ๖๓-๖๔

๔. รักษาทรัพย์ให้ดี

๕. ขยันทำงาน

ในฐานะมารดา พระองค์ทรงมีความรักและหวงแหนลูกดั่งดวงใจ เป็นการแสดงออกด้วยหลักจริยธรรมว่าด้วยหลักพรหมวิหารธรรม ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

พระชาลี-พระกัณหา

พระชาลี-พระกัณหา เป็นสัญลักษณ์ของคุณธรรมในด้านความกตัญญูกตเวที

- **พระชาลี**ราชโอรสเป็นแบบอย่างของลูกที่เชื่อฟังพ่อแม่ เข้าใจในเจตนาแห่งการประพฤติธรรมเพื่อประโยชน์ของคนหมู่มากของพ่อ ได้แสดงความกตัญญูกตเวที ด้วยการแก้ข้อกล่าวหาของเหล่าอำมาตย์ที่ดูหมิ่นพระเวสสันดร ในการบริจาคทาน พระราชกุมารทั้งสองทำให้อำมาตย์เหล่านั้นได้เข้าใจถึงความจริง
- ส่วน**พระกัณหา**ราชธิดาเป็นผู้ที่มีความกตัญญูเชื่อฟังคำสั่งสอนและมีความเฉลียวฉลาด ได้ติดตามพระเวสสันดรและพระมัทรีไปยังเขาวงกต เป็นผู้ว่าง่าย ถึงเขาคนนั้นจะดีหรือไม่ดีต่อตนก็ตาม ก็ยังเชื่อฟังคำสั่งโดยไม่ขัดขืน และยังมีน้ำใจคอยช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ เป็นผู้ที่เข้าใจในเจตนาของพระเวสสันดรที่เสียสละเพื่อประโยชน์ของชนหมู่มาก

พระเจ้าสญชัย

พระเจ้าสญชัย ทรงเป็นกษัตริย์ที่เห็นแก่ประโยชน์ของบ้านเมืองมากกว่าประโยชน์ส่วนพระองค์ และเป็นแบบอย่างของนักปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- ฟังเสียงประชาชนส่วนใหญ่
- รู้จักผ่อนผันเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ไม่เว้นแก่พวกพ้อง แม้จะเป็นพระโอรสก็ตาม

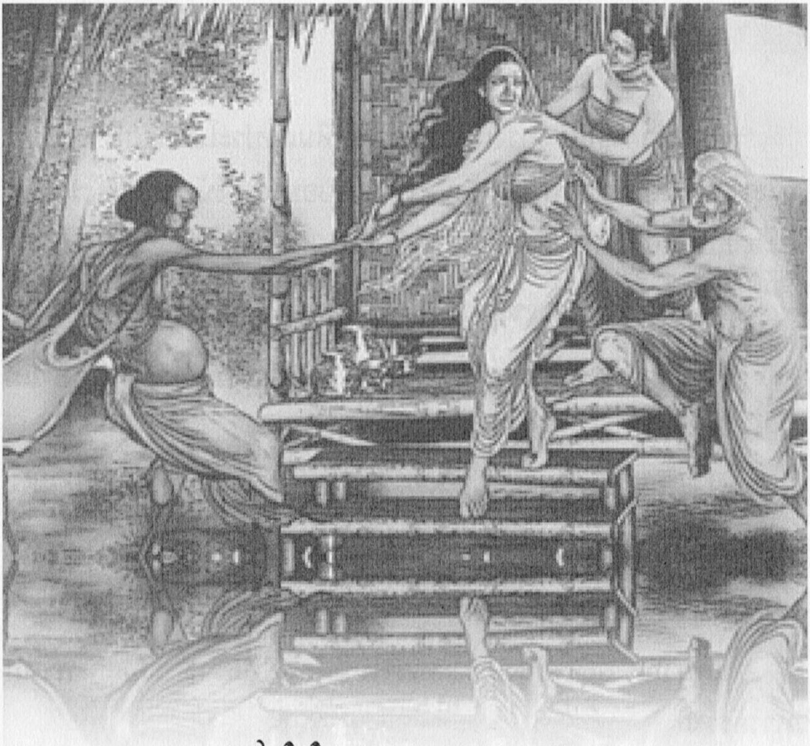
เมื่อทรงทราบว่า **พระองค์เองเป็นผู้ผิด**...ก็ทรงไม่มีทิฐิมานะ ทรงขอโทษพระชาลีซึ่งเป็นพระนัดดา เสด็จออกไปรับพระเวสสันดรกลับเข้าเมือง...ตรัสขอโทษต่อพระเวสสันดร

บทบาทดังกล่าวนี้สังเคราะห์เข้าในหลักทศพิธราชธรรมและพรหมวิหารธรรม

พระนางผุสดี

พระนางผุสดี ใน**ฐานะพระราชมารดา** ทรงเป็นแม่ที่รักลูกห่วงใยลูก เมื่อลูกมีปัญหาก็รีบหาทางช่วยแก้ไข ใน**ฐานะผู้ปกครองประเทศ**...ก็จะออกเดินทางไปเยี่ยมเยือนประชาชนดูแลทุกข์สุขของประชาชน และประทานเงินทองให้แก่ราษฎร ส่วนใน**ฐานะของพระอัครมเหสี** ก็สามารถเป็นที่ปรึกษาของพระเจ้าสญชัยได้เป็นอย่างดี

บทบาทดังกล่าวนี้สังเคราะห์เข้าในหลักพรหมวิหารธรรมและหลักทิศ ๖

พราหมณ์ชูชก

พราหมณ์ชูชก เป็นตัวแทนจริยธรรมในฝ่ายลบคือความโลภและความตระหนี่ ดูได้จากลักษณะนิสัยของพราหมณ์ชูชก ที่มีความตระหนี่และมีความโลภ เที่ยวขอทานจนมีเงินมากมายก็ยังไม่ยอมหยุดเพื่อที่จะนำเงินที่ขอทานมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนอย่างเดียว ไม่รู้จักเสียสละแบ่งปันแก่คนอื่น คงยังขอเรื่อยไป...เรื่อยไป...ไม่ยอมหยุด แต่ก็เป็นคนฉลาด และมีเล่ห์เหลี่ยมมาก ทั้งในด้านการพูดและกลอุบาย...จะแฝงในตัวโดยตลอด

พราหมณ์เฒ่าชูชกนั้นมีความละเอียดรอบคอบและมีความยึดมั่นในพิธีทางไสยศาสตร์ เป็นตัวอย่างของคนที่หมกมุ่น...ติดอยู่ในกาม ต้องมาตกระกำลำบากในยามชรา เข้าลักษณะคำพังเพยที่ว่า "**โคแก่กินหญ้าอ่อน**" และดังที่โบราณกล่าวว่า

"**ความรู้เป็นพิษเพราะเหตุไม่ใช้**
ปราสาทเป็นพิษเพราะคนเข็ญใจ
อาหารเป็นพิษเพราะไฟธาตุไม่ย่อย
เมียสาวเป็นพิษเพราะผัวแก่"

นางอมิตตตา

นางอมิตตตา เป็นตัวแทนจริยธรรมในด้านความกตัญญูต่อบิดามารดา และคุณธรรมในหลักทิศ ๖ ในหัวข้อที่ว่าด้วยการมีความซื่อตรงต่อสามี

ในความเป็นลูกและเป็นภรรยานั้นถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ความรับผิดชอบต่อครอบครัวของตนเอง ดังตอนที่นางอมิตตตาถูกหญิงในหมู่บ้านออกไปตักน้ำที่ท่าน้ำพากันมารุมด่า ทำให้ได้รับความเจ็บช้ำน้ำใจเป็นอย่างมาก ทั้งนางยังเป็นแบบอย่างของลูกที่เชื่อฟัง...ตั้งอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ตามคติของคนยุคนั้น นอกจากนั้น...นางยังเป็นแบบอย่างของภรรยาที่ปฏิบัติต่อสามีตามคตินิยม แต่ขณะเดียวกัน...ก็เป็นตัวอย่างของคนที่ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามกระแสของสังคมจนเกินควร

พุทธจริยธรรม ในเวสสันดรชาดก

พุทธจริยธรรมที่เด่นที่สุดในเวสสันดรชาดก คือการบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดร เป็นการสอนเรื่องทานมัยกุศล คือหลักการบำเพ็ญบุญด้วยการบริจาคทาน เป็นรูปแบบการบำเพ็ญบารมีอย่างหนึ่งของพระโพธิสัตว์ ในบรรดาบารมีทั้ง ๑๐ ประการ ที่พระองค์เคยบำเพ็ญมาในหลายๆ ชาติ

กล่าวเฉพาะในทสชาติชาดก พระโพธิสัตว์ได้บำเพ็ญพระบารมีแต่ละชาติ ดังนี้

๑.	**พระเตมีย์**	ทรงบำเพ็ญเนกขัมมบารมี
๒.	**พระมหาชนก**	ทรงบำเพ็ญวิริยบารมี
๓.	**พระสุวรรณสาม**	ทรงบำเพ็ญเมตตาบารมี
๔.	**พระเนมิราช**	ทรงบำเพ็ญอธิษฐานบารมี
๕.	**พระมโหสถบัณฑิต**	ทรงบำเพ็ญปัญญาบารมี
๖.	**พระภูริทัต**	ทรงบำเพ็ญศีลบารมี
๗.	**พระจันทกุมาร**	ทรงบำเพ็ญขันติบารมี
๘.	**พระนารทกัสสปะ**	ทรงบำเพ็ญอุเบกขาบารมี
๙.	**พระวิธูรบัณฑิต**	ทรงบำเพ็ญสัจจบารมี
๑๐.	**พระเวสสันดร**	ทรงบำเพ็ญทานบารมี

คาถาหัวใจทศชาติ
หรือ**หัวใจพระเจ้าสิบชาติ**

เต ชะ สุ เน มะ ภู จะ นา วิ เว

อรรถกถาจริยาปิฎกได้จัดชาดกเรื่องต่างๆ ลงในบารมี ๓๐ ประการ มีนัยโดยสังเขป ดังนี้

บารมี ๑๐	**บารมี ๓๐**	**เสวยพระชาติเป็น**	**คัมภีร์**
ทานบารมี(๑)	ทานบารมี(๑)	พระเจ้าสีวิราช	ขุ.ชา.๒๗/๔๙๙
	ทานอุปบารมี(๒)	พระเวสสันดร	ขุ.ชา.๒๘/๕๔๗
	ทานปรมัตถบารมี(๓)	กระต่ายป่าสสบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๗/๓๑๖
ศีลบารมี(๒)	ศีลบารมี(๔)	พญาช้างฉัททันต์	ขุ.ชา.๒๗/๗๒
	ศีลอุปบารมี(๕)	พญานาคภูริทัต	ขุ.ชา.๒๘/๕๔๓
	ศีลปรมัตถบารมี(๖)	สังขปาลนาคราช	ขุ.ชา.๒๗/๕๒๔
เนกขัมมบารมี(๓)	เนกขัมมบารมี(๗)	อโยฆรราชกุมาร	ขุ.ชา.๒๗/๕๑๐
	เนกขัมมอุปบารมี(๘)	หัตถิปาลกุมาร	ขุ.ชา.๒๗/๕๐๙
	เนกขัมมปรมัตถบารมี(๙)	พระเจ้าจูฬสุตโสม	ขุ.ชา.๒๗/๕๒๗
ปัญญาบารมี(๔)	ปัญญาบารมี(๑๐)	สัมภวกุมาร	ขุ.ชา.๒๗/๕๑๕
	ปัญญาอุปบารมี(๑๑)	อำมาตย์วิธุรบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๘/๕๔๖
	ปัญญาปรมัตถบารมี(๑๒)	เสนกบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๗/๔๐๒
วิริยบารมี(๕)	วิริยบารมี(๑๓)	พญากปิ	ขุ.ชา.๒๗/๕๑๖
	วิริยอุปบารมี(๑๔)	พระเจ้าสีลวมหาราช	ขุ.ชา.๒๗/๕๑
	วิริยปรมัตถบารมี(๑๕)	พระมหาชนก	ขุ.ชา.๒๘/๕๓๙
ขันติบารมี(๖)	ขันติบารมี(๑๖)	จูฬธัมมปาลราชกุมาร	ขุ.ชา.๒๗/๓๕๘
	ขันติอุปบารมี(๑๗)	ธัมมิกเทพบุตร	ขุ.ชา.๒๗/๔๕๗
	ขันติปรมัตถบารมี(๑๘)	ขันติวาทีดาบส	ขุ.ชา.๒๗/๓๑๓

	สัจจบารมี(๑๙)	ลูกนกคุ่ม	ขุ.ชา.๒๗/๓๕
สัจจบารมี(๗)	สัจจอุปบารมี(๒๐)	พญาปลาช่อน	ขุ.ชา.๒๗/๗๕
	สัจจปรมัตถบารมี(๒๑)	พระเจ้ามหาสุตโสม	ขุ.ชา.๒๘/๕๓๗
	อธิษฐานบารมี(๒๒)	พญากุกกุระ	ขุ.ชา.๒๗/๒๒
อธิษฐานบารมี(๘)	อธิษฐานอุปบารมี(๒๓)	มาตังคบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๗/๔๙๗
	อธิษฐานปรมัตถบารมี(๒๔)	พระเตมิยราชกุมาร	ขุ.ชา.๒๘/๕๓๘
	เมตตาบารมี(๒๕)	สุวรรณสามดาบส	ขุ.ชา.๒๘/๕๔๐
เมตตาบารมี(๙)	เมตตาอุปบารมี(๒๖)	กัณหาทีปายนดาบส	ขุ.ชา.๒๗/๔๔๔
	เมตตาปรมัตถบารมี(๒๗)	พระเจ้าเอกราช	ขุ.ชา.๒๗/๓๐๓
	อุเบกขาบารมี(๒๘)	กัจฉปบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๗/๒๗๓
อุเบกขาบารมี(๑๐)	อุเบกขาอุปบารมี(๒๙)	พญามหิส	ขุ.ชา.๒๗/๒๗๘
	อุเบกขาปรมัตถบารมี(๓๐)	โลมหังสบัณฑิต	ขุ.ชา.๒๗/๙๔

คาถาหัวใจทศบารมี

ทา สี เน ปะ,
วิ ขัน สัจ, อะ เม อุ

ทสพิธราชธมฺมคาถา

ทานํ สีลํ ปริจฺจาคํ อชฺชวํ มทฺทวํ ตปํ
อกฺโกธํ อวิหึสญฺจ ขนฺติญฺจ อวิโรธนํ
ทเสเต ธมฺเม ราชาโน อปฺปมตฺเตน ธาเรยฺยุํ ฯ

คาถาหัวใจทศพิธราชธรรม

ทา สี ปะ อา,
มัท ตะ อัก, อะ ขัน อะ

อีกทั้งพุทธจริยธรรมอื่นๆ ในเวสสันดรชาดกที่คนในสังคมไทยได้ซึมซาบเอามาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์จนถึงประชาชน

กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงดำรงพระองค์อยู่ในหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ทรงปกครองประชาชน ตามแบบอย่างที่พระเวสสันดรทรงบำเพ็ญมาแล้ว คือ ทรงปกครองโดยยึดหลักธรรมที่เรียกว่า **ทศพิธราชธรรม** อันเป็นคุณธรรมของนักปกครอง ๑๐ ประการ ได้แก่

๑. **ทาน** ให้ปัน

๒. **ศีล** มีศีล

๓. **ปริจจาคะ** บำเพ็ญกิจด้วยการเสียสละ

๔. **อาชชวะ** มีความซื่อตรง

๕. **มัททวะ** มีความอ่อนโยนเข้าถึงคน

๖. **ตปะ** เผาผลาญกิเลสมิให้ครอบงำจิต

๗. **อักโกธะ** ไม่เกรี้ยวกราด

๘. **อวิหิงสา** ไม่เบียดเบียน

๙. **ขันติ** มีความอดทน

๑๐. **อวิโรธนะ** ไม่ปฏิบัติผิดจากธรรม[๑]

---

[๑] ขุ.ชา. ๒๘/๒๔๐/๘๖

นอกจากนั้น...ยังทรงบำเพ็ญจักรวรรดิวัตร คือปฏิบัติหน้าที่ของนักปกครองผู้ยิ่งใหญ่ ๕ ประการ ได้แก่

๑. **ธรรมาธิปไตย** ถือธรรมเป็นใหญ่

๒. **ธรรมิการักขา** ให้ความคุ้มครองโดยธรรม

๓. **มา อธรรมการ** จัดการป้องกันแก้ไขมิให้การกระทำที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในบ้านเมือง

๔. **ธนานุประทาน** ปันทรัพย์ให้แก่ผู้ยากไร้

๕. **ปริปุจฉา** หมั่นสอบถามนักปราชญ์[๑]

หาก ตรึกตรองพิจารณาเชิงจริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องทานบารมี ของพระเวสสันดร จะพบคำตอบของปัญหาต่างๆ ทางปรัชญาสาขาจริยศาสตร์ที่ว่า

- มนุษย์แต่ละคนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ควรใช้ชีวิตไปอย่างไร
- ควรปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างไร
- อะไรคือหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม

ในประเด็นปัญหาเหล่านี้ เวสสันดรชาดกได้ให้คำตอบไว้อย่างครบถ้วน ด้วยการสอนแบบบุคลาธิษฐาน

บุคลาธิษฐาน คือ การยกเอาบุคคลมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เห็นธรรมาธิษฐานที่แทรกอยู่ในชาดก ในที่นี้...หมายถึงพระ

---

[๑] ที.ปา. ๑๑/๓๕/๖๕

เวสสันดรเป็นตัวอย่างหลัก ส่วนละครตัวอื่นๆ ที่ปรากฏใน เวสสันดรชาดก เช่น

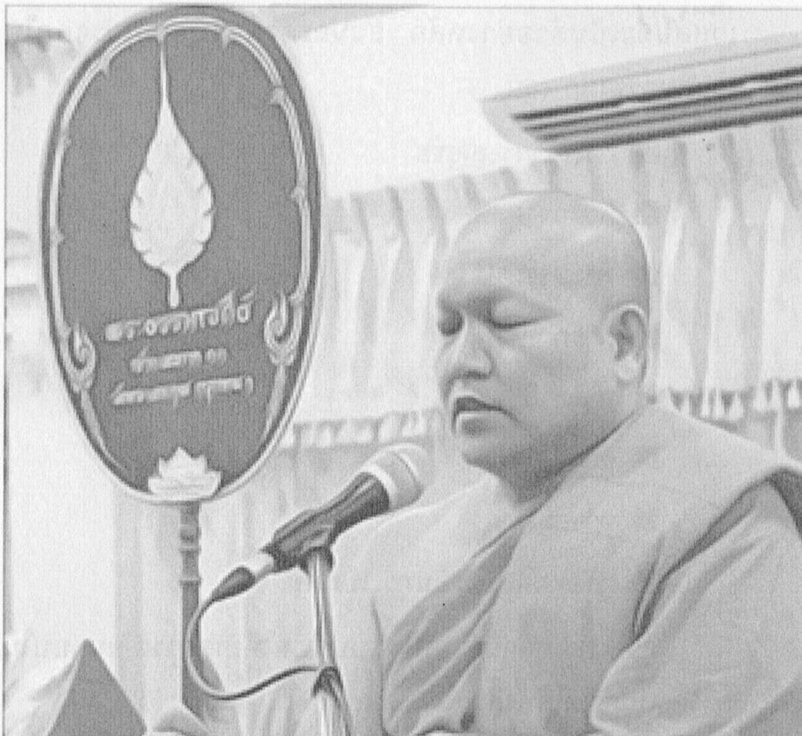
- พระเจ้ากรุงสญชัย
- พระนางผุสดี
- พระนางมัทรี
- พระกัณหา
- พระชาลี
- ชูชก
- นางอมิตตตา
- หรือแม้แต่พระอินทร์ เป็นต้น

ตัวละครเหล่านี้ล้วนเป็นแบบฉบับให้เกิดการเลียนแบบในการดำเนินชีวิตได้ทั้งสิ้น

การดำเนินชีวิตของตัวละครได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงจริยศาสตร์มากมาย เช่น

- บิดามารดากับบุตร
- สามีกับภรรยา
- กษัตริย์กับประชาชน
- เพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น

พฤติกรรมของตัวละครในเวสสันดรชาดกได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งแห่งวิถีชีวิตของชาวพุทธฯ

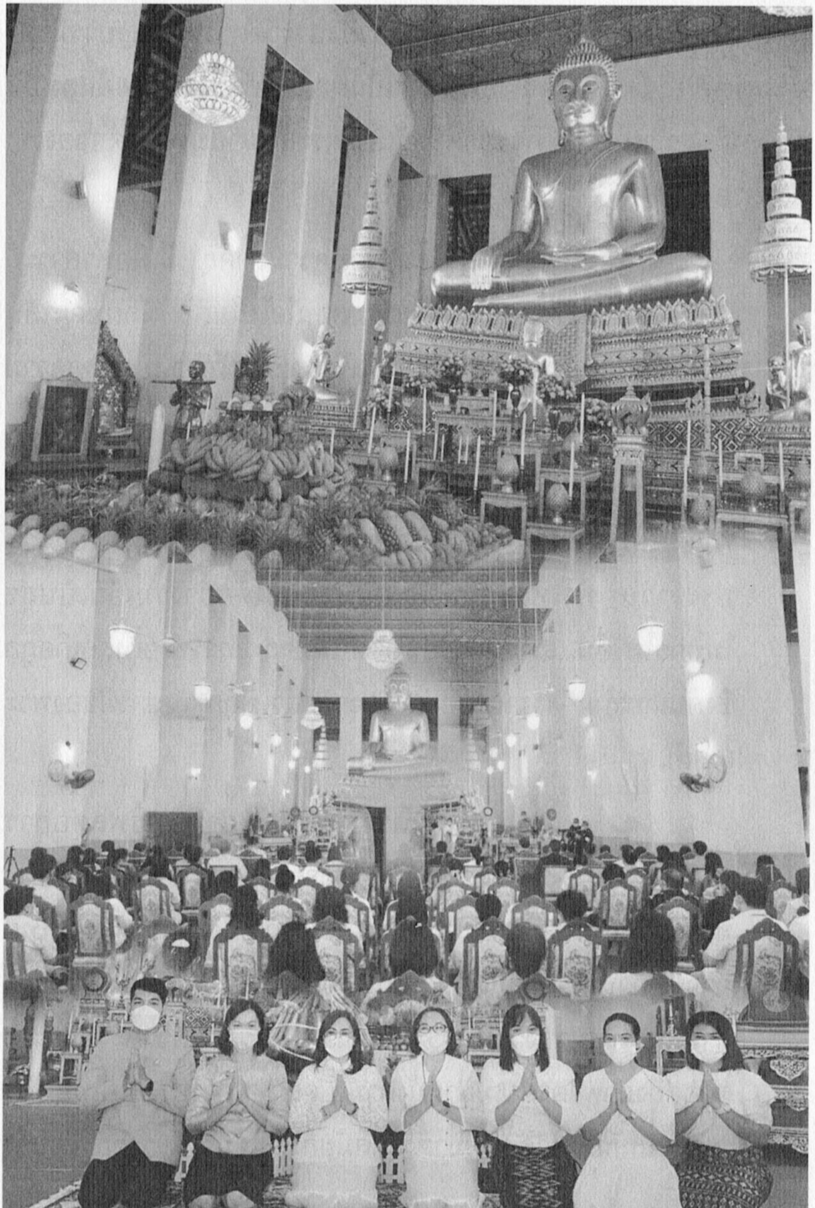
บทสรุปส่งท้าย
เวสสันดรชาดก

เวสสันดรชาดกเป็นชาดกที่กล่าวถึงประวัติการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้า ในครั้งที่ทรงเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ชื่อว่า**เวสสันดร** อันเป็นชาติสุดท้าย...ก่อนที่จะมาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย

เวสสันดรชาดกเป็นชาดกที่มีความสำคัญ มีเนื้อหาสาระที่มีความสนุกสนาน และมีคติธรรมสอนใจไปในตัว มีลักษณะเด่นคือ การบำเพ็ญทานบารมีที่ส่งผลให้ผู้ฟังเกิดศรัทธา ทั้งแทรกความคิดดีงามต่อการดำเนินชีวิต

ชาวพุทธทั้งหลายได้นำเอาหลักแห่งคุณธรรมและจริยธรรมที่มีอยู่ในเวสสันดรชาดกนั้นมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้คนในสังคมอยู่ด้วยกันได้อย่างร่มเย็นเป็นสุข ไม่ทุกข์ไม่ร้อน...แม้นทุกข์ร้อนบ้างก็ไม่มาก มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตามแบบอย่างของการบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดร

ดังนั้น เวสสันดรชาดกจึงนับว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวพุทธเป็นอย่างมาก มีอิทธิพลต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมไทยมาจนทุกวันนี้ จะเห็นได้ว่าเวสสันดรชาดกนี้เป็นชาดกที่มีการนำมาถ่ายทอดในรูปของวรรณกรรมมากมาย ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ตลอดถึงภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์วิหารทั่วประเทศไทย การเทศน์เวสสันดรชาดกนี้มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีจนถึงปัจจุบัน

จตุตถบรรพ
เวสสันดรชาดกนี้...ปราชญ์ท่านว่า
“มีอิทธิพลต่อสังคมไทย”

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก
ที่มีต่อสังคมไทย

สังคมไทยมีความผูกพันกับพระพุทธศาสนามาทุกยุคทุกสมัย หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาได้ซึมซาบและแพร่หลายไปในประชาชนจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสังคมไทย

คนไทยได้รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ดีงาม มาจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากชาดกต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่กว่า ๕๕๐ เรื่อง โดยเนื้อหาของชาดกเหล่านั้นจะกล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งถือเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

บรรดาชาดกทั้งหลายที่มีอยู่นั้น ชาดกที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด และนับได้ว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อสังคมไทยมาทุกยุคทุกสมัย เห็นจะไม่มีชาดกอื่นใดที่ยิ่งไปกว่า**เวสสันดรชาดก**

จากการศึกษาประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย พบว่า คนไทยมีอัธยาศัยโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หนักไปในทางบุญทานการกุศล จากพฤติกรรมของสังคมไทยดังกล่าว ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเวสสันดรชาดก ที่กล่าวเช่นนี้...เพราะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า

คนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนานั้นนิยมฟังเทศน์มหาชาติมาเนิ่นนานแต่ครั้งสุโขทัยแล้ว การที่คนไทยนิยมฟังเทศน์มหาชาตินั้น ก็โดยหวังอานิสงส์...ซึ่งกล่าวกันว่า ถ้าได้ฟังเทศน์มหาชาติเวสสันดรชาดกในวันเดียว และบูชาด้วยดอกไม้ธูปเทียนเป็นต้นอย่างละพัน จะได้รับอานิสงส์ ๕ ประการ คือ

๑. จะได้เกิดในยุคศาสนาของพระศรีอริยเมตไตรย ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาล
๒. จะได้ไปสู่สุคติโลกสวรรค์ เสวยทิพยสมบัติอันโอราฬ
๓. จะไม่ไปเกิดในอบาย
๔. จะเป็นผู้มีลาภยศ ไมตรี และความสุข
๕. จะได้บรรลุมรรคผลนิพพานเป็นพระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนา

นอกจากเรื่องอานิสงส์ดังกล่าวแล้ว สาเหตุที่ทำให้พุทธศาสนิกชนนิยมฟังเทศน์มหาชาตินั้นเป็นเพราะมหาชาติเวสสันดรชาดกมีเนื้อหาสนุกสนานเร้าใจชวนให้ติดตาม ทำให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินและได้คติธรรมในเชิงจริยศาสตร์ ที่แทรกอยู่ในเวสสันดรชาดก

หากจะกล่าวในแง่คำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้ว เวสสันดรชาดกเป็นการสอนเรื่องทานมัยกุศล การที่พระเวสสันดรเป็นผู้ฉลาดในการบำเพ็ญทานบารมี และทรงมีพระจริยาวัตรที่งดงาม ควรค่าแก่การถือเอาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เพราะได้ทรงศึกษาสำเร็จในศิลปะศาสตร์ทั้ง ๑๘ ประการ พระบารมีที่ทรงบำเพ็ญที่เด่นชัดที่สุดในเวสสันดรชาดกก็คือ**ทานบารมี**

อิทธิพลของเวสสันดรชาดกที่มีต่อสังคมไทย **ใน ๓ ด้าน มีดังต่อไปนี้**

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก ที่มีต่อสังคมไทยด้านจริยศาสตร์

อิทธิพลของเวสสันดรชาดกที่มีต่อสังคมไทยด้านจริยศาสตร์นี้ เป็นการกล่าวถึงรูปแบบหรือหลักแห่งความประพฤติของมนุษย์ว่า เราควรจะปฏิบัติตนอย่างไร อะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต สิ่งที่ได้รับอิทธิพลจากเรื่องเวสสันดรชาดก คือการบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดร เป็นการสอนเรื่องทานมัยกุศล คือหลักการบำเพ็ญบุญด้วยการบริจาคทาน เป็นรูปแบบการบำเพ็ญบารมีอย่างหนึ่งของพระโพธิสัตว์ หากพิจารณาในเชิงจริยศาสตร์เกี่ยวกับการบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดรจะพบคำตอบของปัญหาต่างๆ ทางปรัชญาสาขาจริยศาสตร์ที่ว่า

> มนุษย์แต่ละคนควรปฏิบัติตัวอย่างไร ควรใช้ชีวิตให้เป็นไปอย่างไร และควรปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร อะไรคือหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม

ในประเด็นปัญหาเหล่านี้ เวสสันดรชาดกได้ให้คำตอบไว้อย่างครบถ้วนด้วยการสอนแบบ**บุคลาธิษฐาน** คือ การยกบุคคลเป็นตัวอย่างเพื่อให้เห็นธรรมาธิษฐานที่แทรกอยู่ ในที่นี้...หมายเอาพระเวสสันดรเป็นตัวหลัก ส่วนตัวละครอื่นๆ ที่ปรากฏในเวสสันดรชาดก เช่น พระเจ้ากรุงสญชัย พระนางผุสดี พระนางมัทรี พระกัณหา พระชาลี ชูชก นางอมิตตดา หรือแม้แต่พระอินทร์ เป็นต้น ล้วนเป็นแบบอย่างให้เกิดการเลียนแบบในการดำเนินชีวิตได้ทั้งสิ้น การดำเนินชีวิตของตัวละคร แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงจริยศาสตร์มากมาย เช่น มารดาบิดากับบุตร สามีกับภรรยา กษัตริย์กับประชาชน เพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น พฤติกรรมของตัวละครในเวสสันดรชาดกได้กลายเป็นส่วนหนึ่งแห่งวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชน

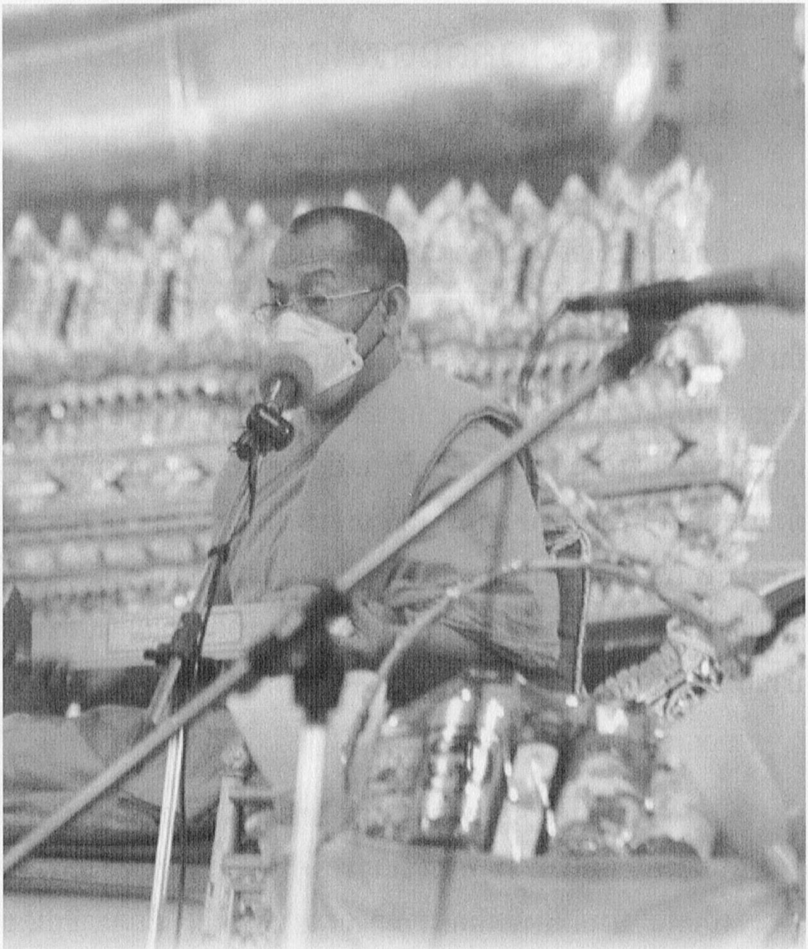
คติความเชื่อตามเรื่องเวสสันดรชาดกได้เริ่มมีบทบาทต่อสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ทรงปกครองประชาชนตามแบบอย่างที่พระเวสสันดรทรงบำเพ็ญ คือ ทรงปกครองโดยหลักทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร จนเกิดความร่มเย็นเป็นสุขกันทั่วหน้า การปกครองสมัยสุโขทัยจึงถูกกล่าวขวัญถึงและเป็นตัวอย่างเสมอมาว่า เป็นการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ถึงในสมัยต่อมาพระมหากษัตริย์ทุกยุคทุกสมัยก็ทรงนำพระจริยาวัตรของพระเวสสันดรมาปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างอย่างที่เกี่ยวกับหลักการปกครอง เช่น ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร มาเป็นหลักในการปกครองประเทศ ส่วนราษฎรก็ตั้งมั่นอยู่ในหลักธรรมมีการให้ทาน รักษาศีล เป็นต้น ส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขร่มเย็นเสมอมา

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก ที่มีต่อสังคมไทย ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

อิทธิพลของเวสสันดรชาดกที่มีต่อสังคมไทยด้านศิลปะและวัฒนธรรมนี้ เป็นการกล่าวถึงศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม รวมทั้งวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ จะเป็นคติความเชื่อ ค่านิยม ภาษา ศีลธรรม เป็นต้น อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากเรื่องเวสสันดรชาดก

ด้านศิลปะนั้น สมัยสุโขทัยมีศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่งดงามที่สุด โดยเฉพาะพระพุทธรูป

หากมองเพียงแค่ศิลปะก็ดูเหมือนจะไม่เกี่ยวข้องกับเวสสันดรชาดก แต่ถ้ามองรวมไปถึงคติความเชื่อที่ประชาชนมีต่อพระพุทธศาสนาและได้ปฏิบัติตามคติความเชื่อนั้น โดยเฉพาะเรื่องการบริจาคทาน หรือการเสียสละเพื่อสร้างศิลปะที่งดงามและทรงคุณค่าแล้วจะเห็นว่า ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากเวสสันดรชาดกโดยอ้อม รวมถึงจิตรกรรมฝาผนังที่ปรากฏตามวัดวาอารามต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากแรงศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ได้สร้างถวายเป็นพุทธบูชา และการสร้างที่สามารถลงทุนได้มากมายขนาดนี้อาจจะกล่าวได้ว่า เป็นผลมาจากคำสอนเรื่องทานบารมีในพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะพระจริยาของพระเวสสันดร

ด้านคติความเชื่อนั้น ชาวไทยเชื่อว่า ถ้าได้ฟังเทศน์มหาชาติจบภายในวันเดียวและแต่งเครื่องกัณฑ์เทศน์ตามที่กำหนดไว้แล้ว จะได้ไปเกิดร่วมยุคกับพระศรีอริยเมตไตรย หลังจากศาสนาของพระโคดมสิ้นไปแล้ว การเทศน์มหาชาติจะจัดให้มีในช่วงออกพรรษาเป็นประจำทุกปี หรือในระยะเวลาที่เหมาะสมแล้วแต่ละท้องถิ่น

อิทธิพลของเวสสันดรชาดก ที่มีต่อสังคมไทย ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

อิทธิพลของเวสสันดรชาดกที่มีต่อสังคมไทยด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การทำบุญให้ทาน ประเพณีเทศน์มหาชาติ ทั้งพิธีกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จากคติความเชื่อในเวสสันดรชาดกทำให้คนไทยเป็นคนใจบุญสุนทรทาน เพราะได้คติจากเรื่องเวสสันดรชาดกนี้ ทานจริยาของพระเวสสันดรที่มีต่อสังคมไทยนั้น มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านจริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณี เมื่อมีการประพฤติตามหลักจริยธรรมและมีการสร้างสรรค์วัฒนธรรมประเพณีขึ้นแล้ว สิ่งที่เป็นผลพวงตามมาคือความสงบสุขของบ้านเมือง ซึ่ง**ความสงบสุขของบ้านเมือง** อาจพิจารณาได้ ๓ ด้าน คือ

ด้านการเมืองการปกครอง

ผู้นำรัฐได้นำเอาหลักธรรมาธิปไตยมาเป็นรัฐธรรมนูญในการปกครอง ซึ่งได้แก่ ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร ราชสังคหวัตถุ เป็นต้น บ้านเมืองจึงเกิดความสงบสุข แต่ถ้าผู้นำใช้อัตตาธิปไตยหรือใช้อำนาจของตนอย่างไร้ขอบเขต ความผาสุกร่มเย็นจะเกิดมีขึ้นมาไม่ได้ นับว่าเป็นความโชคดีของประเทศไทยที่มีองค์พระมหากษัตริย์ทุกๆ พระองค์ทรงตั้งมั่นอยู่ในหลักธรรมแห่งการปกครอง และประชาชนก็ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม จึงทำให้สังคมไทยทุกยุคทุกสมัยมีแต่ความสงบสุขเรื่อยมา

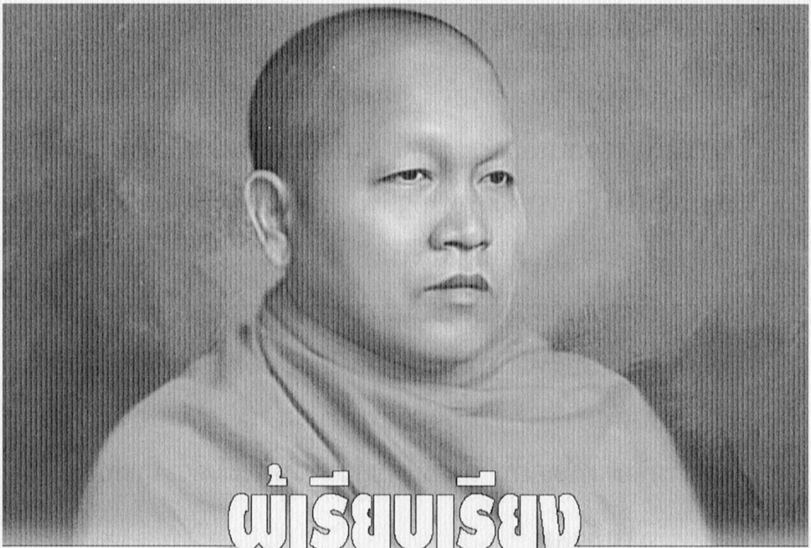
ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจะดีหรือไม่ ผู้นำรัฐจะต้องเป็นผู้มีความเสียสละ บำรุงเลี้ยงช่วยเหลือประชาชน แบ่งปันทรัพย์เฉลี่ยให้ผู้ไร้ทรัพย์ ส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพโดยสุจริตไม่ผิดศีลไม่ผิดธรรม ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีและไม่เบียดเบียนกดขี่ ไม่เรียกเก็บภาษีหรือขูดรีดประชาชนโดยไม่ชอบธรรม ทั้งประชาชนก็ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งกฎหมายบ้านเมือง และตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ประกอบสัมมาชีพ เว้นมิจฉาชีพทั้งปวง ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน สังคมโดยส่วนรวมก็จะมีความสงบสุข

ด้านสังคม

ครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม สถาบันครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยพ่อแม่ลูก จะมีความสุขได้ ก็ต่อเมื่อสมาชิกของครอบครัวได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง กล่าวคือ พ่อแม่ต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูให้การอบรมสั่งสอน ให้ความอบอุ่นแก่ลูก ส่วนลูกต้องเชื่อฟังพ่อแม่และช่วยเหลือพ่อแม่ตามกำลังของตน รวมไปถึงบุคคลในสังคมทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามฐานะทางสังคม ผู้นำรัฐปฏิบัติหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญ ไม่ใช้อำนาจไปในทางที่มิชอบ อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง

เพราะเหตุนั้น จึงเห็นได้ว่า เวสสันดรชาดกนี้มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก นับว่าเป็นชาดกเดียวก็ได้ที่ได้รับความนิยมมาก โดยได้รับการนำมาแสดงและจัดให้มีพิธีอย่างยิ่งใหญ่ในทุกๆ ภูมิภาคทั่วประเทศ

พระศรีธีรพงศ์, ดร.

นามเดิม พระมหาอุดม ฉายา สารเมธี นามสกุล สารบรรณ

วัดทองนพคุณ คลองสาน กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- เปรียญธรรมเก้าประโยค (ป.ธ. ๙) สำนักเรียนวัดทองนพคุณ
- ปริญญาตรีศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปริญญาโทพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ปริญญาเอกปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประสบการณ์ในการทำงาน

- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม ประจำสำนักศาสนศึกษาวัดอุตมพิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- เป็นกรรมการควบคุมห้องสอบในการสอบธรรมสนามหลวง ณ สนามสอบวัดสุทัศน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
- เข้าร่วมการอบรมครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ณ วัดเทพปูรณาราม จังหวัดขอนแก่น
- เป็นกรรมการในการสอบประโยคนักธรรม ชั้นนวกภูมิ ของ คณะสงฆ์อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
- เป็นกรรมการควบคุมห้องสอบในการสอบบาลีสนามหลวง ณ สนามสอบวัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด
- เป็นหัวหน้าวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบ ที่วัดสุทัศน์ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
- เป็นครูสอนปริยัติธรรม ประจำสำนักเรียนวัดทองนพคุณจนถึงปัจจุบัน
- เป็นกรรมการสนามหลวงแผนกธรรม จนถึงปัจจุบัน
- เป็นกรรมการสนามหลวงแผนกบาลี จนถึงปัจจุบัน
- เป็นเลขานุการสำนักเรียนวัดทองนพคุณ
- เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ในการสอบประโยคบาลีสนามหลวง ณ สนามสอบวัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร
- เป็นอาจารย์ผู้ให้การอบรมพระนวกะวัดทองนพคุณ
- เป็นกรรมการและเลขานุการ ในการสอบประโยคบาลีสนามหลวง ณ สนามสอบวัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร

o เป็นอาจารย์ใหญ่ สำนักเรียนวัดทองนพคุณ จนถึงปัจจุบัน

o เป็นผู้นำข้อสอบประโยคบาลีสนามหลวงไปเปิดสอบ ณ สนามสอบวัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร

o เป็นกรรมการและเลขานุการ มูลนิธิศึกษาปริยัติธรรมทองนพคุณ

o เข้าร่วมประชุมเตรียมการอบรมครู ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคารราชวัลลภ กระทรวงศึกษาธิการ

o เป็นกรรมการควบคุมห้องสอบในการสอบบาลีสนามหลวง ชั้นประโยค ป.ธ. ๗ และประโยค ป.ธ. ๘ ณ สนามสอบวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

o เป็นคณะกรรมการพัฒนาสื่อการอบรมบาลี ก่อนสอบของคณะสงฆ์ภาค ๑๑

o เป็นกรรมการควบคุมห้องสอบในการสอบบาลีสนามหลวง ชั้นประโยค ป.ธ. ๗ และประโยค ป.ธ. ๙ ณ สนามสอบวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร จนถึงปัจจุบัน

o เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จนถึงปัจจุบัน

o เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

o เป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

o เข้าร่วมประชุมสัมมนาบุคลากรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำปี ๒๕๕๑ ณ วัดอาวุธวิกสิตาราม กรุงเทพ มหานคร

- เข้าร่วมประชุมสัมมนาผู้บริหารสำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา แผนกธรรมและบาลีทั่วประเทศ ณ วัดสามพระยา กรุงเทพ มหานคร
- เข้าร่วมประชุมอบรมครูสอนสำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา แผนกบาลี ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร
- เข้าร่วมประชุมสัมมนาครูสอน สำนักเรียนแผนกบาลีส่วนกลาง ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร
- เข้าร่วมประชุมสัมมนาครูสอนสำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา แผนกบาลี ณ วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- เข้าร่วมประชุมสัมมนาครูสอน สำนักเรียนแผนกบาลีส่วนกลาง ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร
- เข้าร่วมประชุมสัมมนาครูสอน สำนักเรียนแผนกบาลีส่วนกลาง ณ วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร

งานเกี่ยวกับหนังสือ

o เป็นบรรณกรพระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคภาษาไทย ประจำเล่ม ๑๕-๑๙

o เป็นบรรณาธิการวารสารและหนังสือต่างๆ เช่น วารสารคณะสงฆ์ภาค ๑๑, ทำวัตรสวดมนต์แปล ฉบับวัดทองนพคุณ, สมธรรมสมคิด, ชมรมศิษย์วัดทองนพคุณ, สำนึกในอุปการคุณ

o เขียนหนังสือธรรมะต่างๆ เช่น

- การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยุติธรรม ในพระพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะกรณีนิคหกรรมในพระวินัยปิฎกกับกฎนิคหกรรม ของมหาเถรสมาคม
- กตัญญูกตเวทิตา การรู้จักตอบแทนคุณ
- แต่งฉันท์ภาษามคธ
- มงคล...มงคลนั้นสำคัญนัก : อุดมมงคล คู่มือพัฒนาชีวิต
- สัจจะนั้นสำคัญนัก
- สามอรหันต์ผู้ทรงฤทธิ์และหมอชีวกโกมารภัจจ์
- ความสามัคคีนั้นสำคัญนัก
- ธรรมะเพื่อชีวิตที่ดีงาม
- ธรรมะขนานเอก เสกให้สำเร็จได้ทุกความหวัง
- อานิสงส์การสร้างศาลา
- ตาย : ความตายนั้นสำคัญนัก
- ยุติธรรม : ความยุติธรรมนั้นสำคัญนัก
- บุญตลอด
- อุดมธรรมอุดมเทศน์
- วิจัยตายบริบูรณ์

อนุโมทนาพจน์

ในโอกาสที่พระเดชพระคุณ**พระสุวิมลธรรมาภรณ์** (สุรศักดิ์ ธมฺมรํสี ป.ธ. ๕) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เจ้าคณะเขตพระนคร เลขานุการวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ในราชทินนามที่ "พระราชวชิราธิบดี ตรีปิฎกคุณาภรณ์ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี" ย่อมนำมาซึ่งความปีติยินดีแก่คณะสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติมิตร ตลอดถึงท่านที่มีความเคารพนับถือ ในพระเดชพระคุณพระราชวชิราธิบดีเป็นอย่างยิ่ง

ในการนี้ คณะศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่มีความเคารพนับถือในพระเดชพระคุณ**พระราชวชิราธิบดี** โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่กองงานเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร เช่น พระมหาธีรโชติ ธีรปญฺโญ ป.ธ. ๙ พระมหาสัญญา ขนฺติธมฺโม ป.ธ. ๙ พระมหาไพโรจน์ ญาณกุสโล ป.ธ. ๙ พระมหาสหรัฐ ธีรายโน ป.ธ. ๙ พระมหาสายพิณ สีวรายโน ป.ธ. ๗ พระมหาอภิมุข กลฺยาณธมฺโม ป.ธ. ๓ และนายอิทธิเจฏฐ์ แสงอรุณ ผู้ประสานงานกลุ่มบุญพระสีวลี ในนามศิษย์อีกส่วนหนึ่งได้ปรึกษาหารือกัน ในอันที่จะจัดพิมพ์หนังสือเป็นธรรมบรรณาการในการมหามงคลนี้

คณะศิษยานุศิษย์ ได้มีความเห็นร่วมกันในอันที่จะจัดพิมพ์หนังสือ **"เวสสันดรชาดก สุดยอดชาดกแห่งสายบุญ"** ซึ่งเป็นงานนิพนธ์ของพระเดชพระคุณ**พระศรีธีรพงศ์** (อุดม สารเมธี ป.ธ. ๙) เจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ เพื่อน้อมถวายเป็นมุทิตาสักการะแด่พระเดชพระคุณเพื่อ

มอบเป็นธรรมบรรณาการอัครทานอุทิศ แก่ศิษยานุศิษย์และท่านที่เคารพนับถือที่ได้มาร่วมถวายมุทิตาสักการะในมหามงคลสมัยนี้สืบต่อไป

ขออนุโมทนากราบขอบพระคุณท่านพระเถรานุเถระ และขอขอบคุณคณะศิษยานุศิษย์ที่ได้ถวายความอุปถัมภ์ ในการจัดพิมพ์หนังสือในครั้งนี้ ใคร่ขอนำรายนามมาจัดพิมพ์ไว้เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ ดังนี้

พระศรีธีรพงศ์

เจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ ๑๐,๐๐๐ บาท

พระครูอาทรกิจจานุกิจ

เจ้าอาวาสวัดกุนนทีรุทธาราม

เจ้าคณะแขวงทุ่งพญาไท ๑๐,๐๐๐ บาท

พระครูปลัดพรหมจริยวัฒน์

เจ้าอาวาสวัดประเสริฐสุทธาวาส

เจ้าคณะแขวงราษฎร์บูรณะ ๑๐,๐๐๐ บาท

พระมหาสมศักดิ์ ทนฺตจิตฺโต

เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บูรณะ ๑๐,๐๐๐ บาท

พระมหาสหรัฐ ธีรายโน ป.ธ.๙

ผู้ช่วยเลขานุการเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

พระธรรมทูตวัดพุทธปทีป

กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ๑๐,๐๐๐ บาท

พระครูโกมุทสิทธิการ ดร.

เจ้าอาวาสวัดโกมุทพุทธรังสี ๑๐,๐๐๐ บาท

พระอุดมวรญาณ

เจ้าอาวาสวัดชัยฉิมพลี เจ้าคณะเขตบางแค ๕,๐๐๐ บาท

พระราชสุตาภรณ์

เจ้าอาวาสวัดชัยพฤกษมาลา

เจ้าคณะเขตสายไหม ๕,๐๐๐ บาท

พระครูพัฒนธรรมคุณ

เจ้าอาวาสวัดธรรมคุณาราม

เจ้าคณะเขตบางขุนเทียน ๕,๐๐๐ บาท

พระครูปรีชาวุฒิกร

เจ้าอาวาสวัดบางบอน เจ้าคณะเขตบางบอน ๕,๐๐๐ บาท

พระมหาธีรโชติ ธีรปญฺโญ ป.ธ.๙ ๕,๐๐๐ บาท

พระปลัดจำเนียร กิตฺติสาโร

เลขานุการเจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราษฎร์บูรณะ ๕,๐๐๐ บาท

พระสมุห์สุรัตน์ สุรสทฺโธ

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราษฎร์บูรณะ ๕,๐๐๐ บาท

พระครูปลัดอดิศักดิ์ วชิรปญฺโญ, ดร.

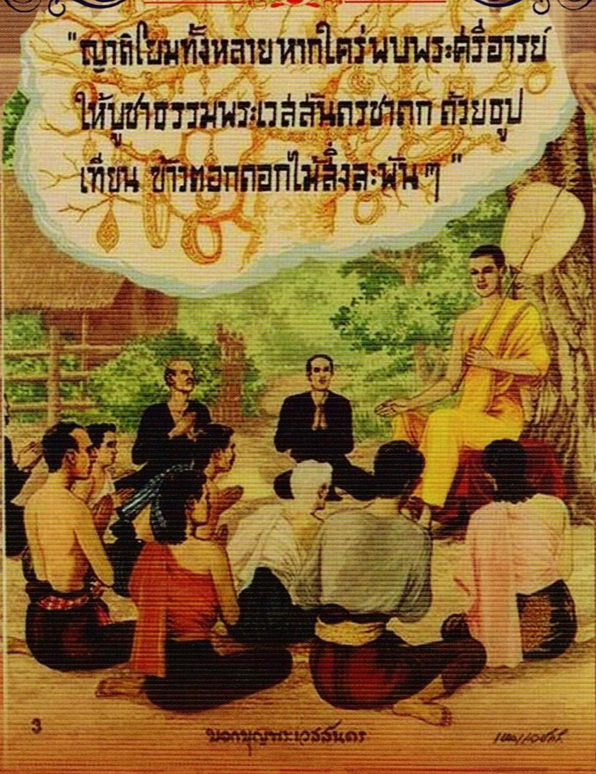
เจ้าอาวาสวัดสารอด ๕,๐๐๐ บาท

พระครูวินัยธร นรินทร์ อคฺควีโร วัดปากบึง ๕,๐๐๐ บาท

พระปลัดจำเนียร กิตฺติสาโร

เลขานุการเจ้าคณะเขตราษฎร์บูรณะ
ในนามคณะศิษยานุศิษย์

เวสสันดรชาดก

สำนักพิมพ์มหาเปรียญ
Facebook : ทศพร ศรีคำ
ID Line : sing9902

พระราชวชิราธิบดี

พระศรีธีรพงศ์